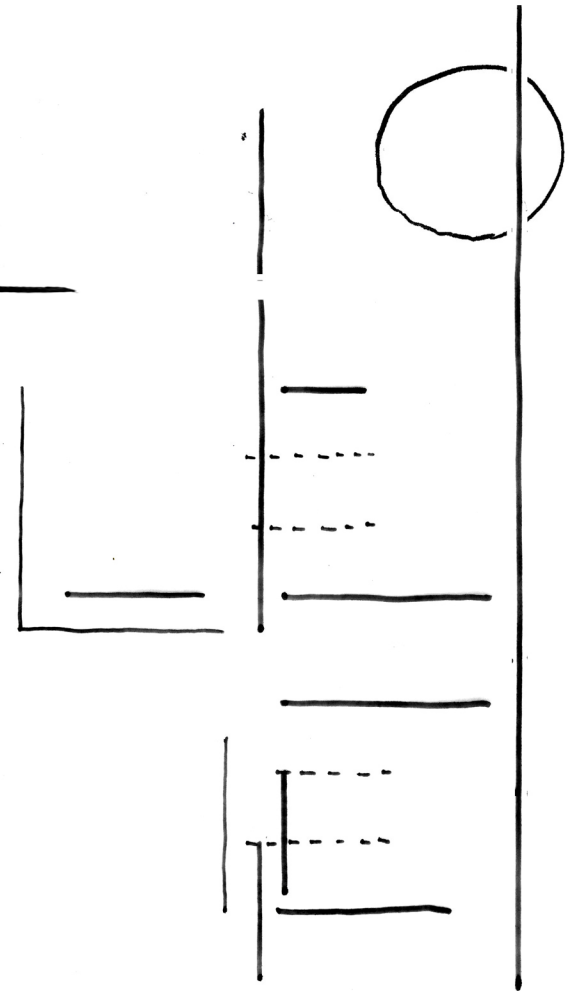

"Equitadium modo" _ Ο Τρόπος των Αλόγων

Μαρία-Χριστίνα Αράπη

Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Ε.Μ.Π.
Διπλωματική εργασία | Ιούλιος 2019

"Equitadium modo" _ Ο Τρόπος των Αλόγων

Μαρία-Χριστίνα Αράπη

επιβλέπον καθηγητής_ Γιάννης Ζαχαριάδης
σύμβουλοι καθηγητές_ Κώστας Μωραΐτης,
Κώστας Καραδήμας

Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Ε.Μ.Π.
Ιούλιος 2019

Αφιερώνω τη διπλωματική μου εργασία στην οικογένειά μου, θέλοντας να τους ευχαριστήσω
για την αγάπη και τη στήριξη, που μου προσφέρουν σε κάθε προσπάθειά μου.

*“Τα παιδιά ξέρουν να διαχειριστούν τον χώρο...
πεδίο εξερεύνησης-εφαλτήριο περιπετειών μεταξύ πραγματικότητας και ονείρου.”*
Δ. Αντωννάκης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΕΝΟΤΗΤΑ I | ΑΞΟΝΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ | σελ. 5-11

Άτομα με αναπτυξιακές, κινητικές και ψυχολογικές δυσκολίες
Δομές φιλοξενίας και διαμονής
Ιδρυματοποίηση – Αποϊδρυματοποίηση
Εναλλακτική εκπαίδευση
Θεραπείες
Το Άλογο
Θεραπευτική Ιππασία

ΕΝΟΤΗΤΑ II | ΤΟΠΟΣ | σελ. 12-29

Κριτήρια επιλογής
Η περιοχή του ΕΟΒ
Ιστορικά ΕΟΒ

ΕΝΟΤΗΤΑ III | ΠΡΟΤΑΣΗ

ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ | σελ. 30-35

Άξονες κίνησης στην ευρύτερη περιοχή - σύνδεση χρήσεων
Πορείες εντός φυσικού τοπίου – θεάσεις

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ | σελ. 36-43

Βασικές χαράξεις
Το υπάρχον και το νέο
Κτηριολογικό πρόγραμμα

ΑΝΑΛΥΣΗ ΝΕΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ | σελ. 44-83

Η κλίμακα του Ανθρώπου και του Αλόγου
Συνθετικές αρχές-Πορεία Σύνθεσης

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Θέμα

Η παρούσα διπλωματική εργασία αφορά ένα χώρο θεραπευτικών, εκπαιδευτικών και αθλητικών δραστηριοτήτων, στη περιοχή του Λαιμού της Βουλιαγμένης. Ο χώρος αυτός στοχεύει στη συνύπαρξη και από κοινού δραστηριοποίηση παιδιών με αναπτυξιακές και κινητικές δυσκολίες, με παιδιά τυπικής ανάπτυξης (επιστημονικός όρος). Ο τρόπος να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, εξαρτάται άμεσα από τον θεραπευτή-εκπαιδευτή, που στην προκειμένη περίπτωση είναι το Άλογο.

Η Αφορμή

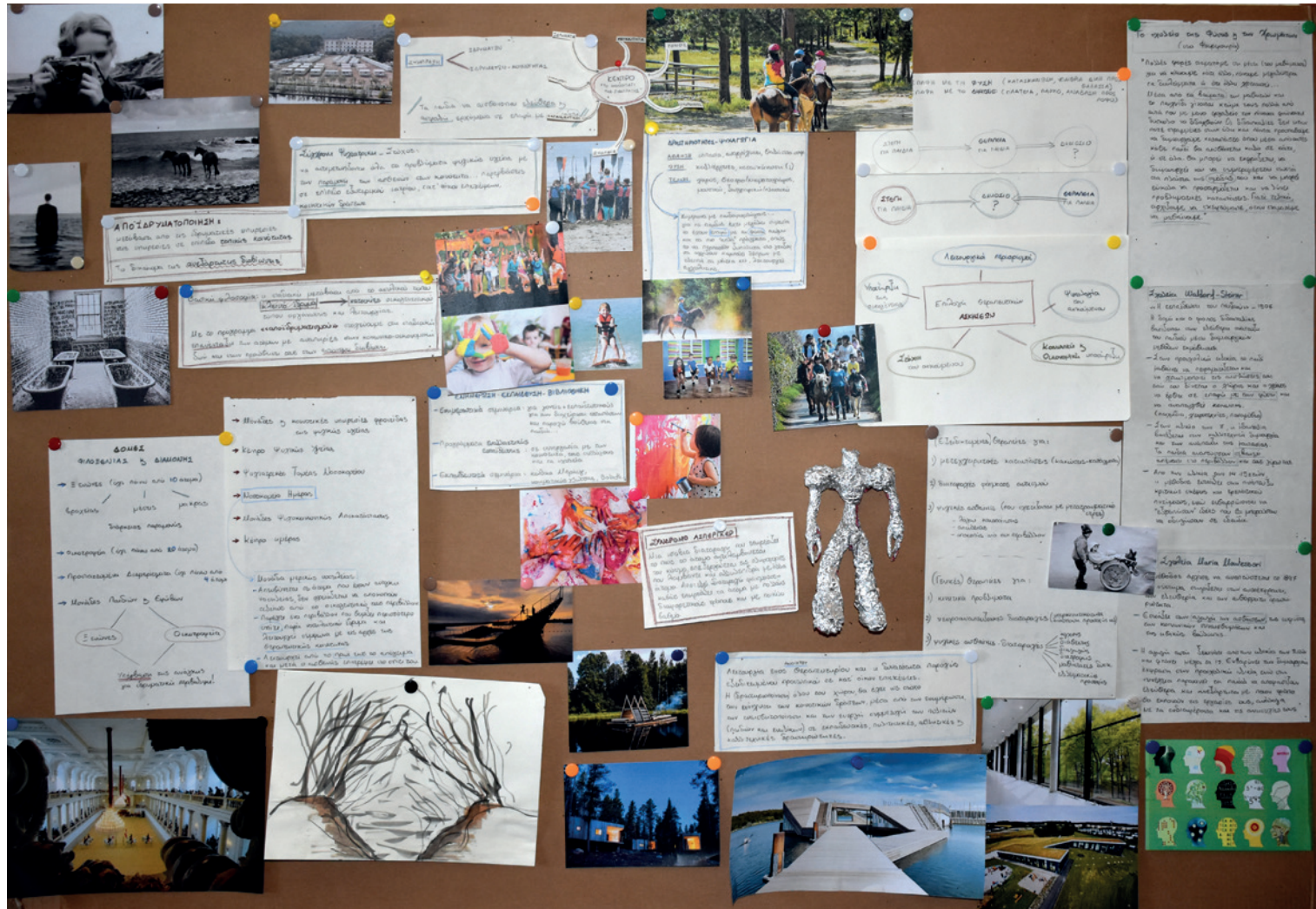
Αφορμή για την επιλογή του θέματος αποτέλεσε η βιωματική μου σχέση με παιδιά, που αντιμετωπίζουν αναπτυξιακές και κινητικές δυσκολίες, καθώς και ο προβληματισμός μου σχετικά με την αποτελεσματικότητα των αποκλειστικά συμβατικών θεραπειών και αποθεραπειών, που αφορούν τέτοια ζητήματα.

Ο Τίτλος

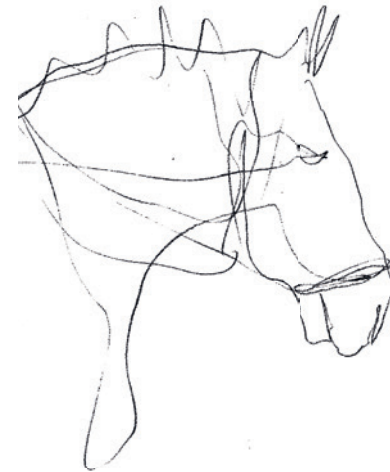
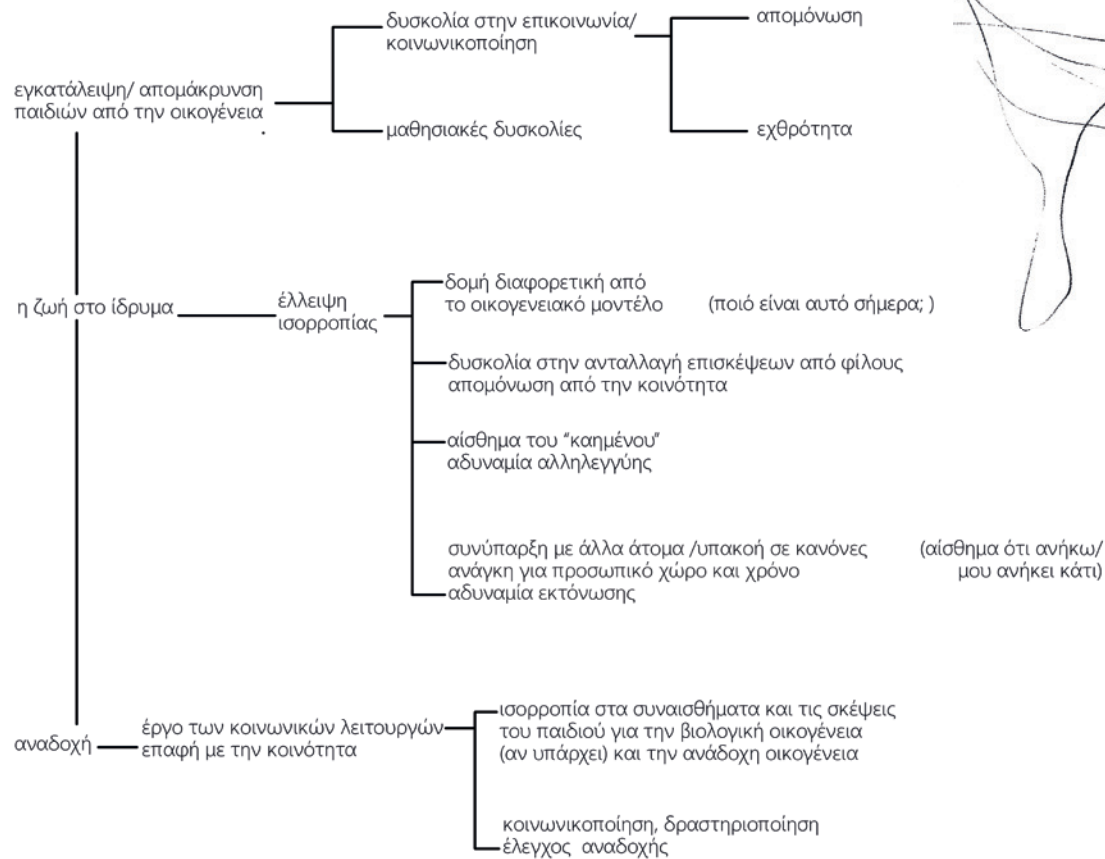
«Equitadium modo/Ο Τρόπος των Αλόγων»: αποτελεί έναν ευδόκιμο όρο, για να περιγραφεί η σύνδεση του αλόγου με τον άνθρωπο, από τη αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Ο Αριστοτέλης (4ος αι. π.Χ.) αναφέρει πως το Άλογο είναι ένα ζώο με υψηλή νοημοσύνη και ιδιαίτερες ικανότητες να βοηθά τον άνθρωπο στην ειρηνική ζωή και στον πόλεμο. Σε όλες τις περιπτώσεις, δημιουργείται ένας δεσμός μεταξύ των δύο, μία ανταποδοτική ιδιαίτερη σχέση, ικανή να δημιουργεί και να παράγει χώρο.

ΑΞΟΝΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Για να σχεδιαστεί ενός χώρος που απευθύνεται εξίσου σε παιδιά και άλογα, αρχικά ήταν απαραίτητη η έρευνα του θέματος σε κοινωνικό, ανθρωπιστικό και βιωματικό επίπεδο.

	"Θεραπεία"		μέσω
ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ	εργοθεραπεία λογοθεραπεία φυσικοθεραπεία εκαπιδευτικές/αθλητικές δραστηριότητες	νερού	ιππασίας
ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ			

ΠΕΡΙΠΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

ΚΑΛΑΣΣΑ

ΘΑΛΑΣΣΑ

ΠΝΕΥΜΑ

ΑΤΟΜΙΚΟ

ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ

ΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΜΗΜΕΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΣΗ

ΕΜΠΕΙΡΙΑ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ

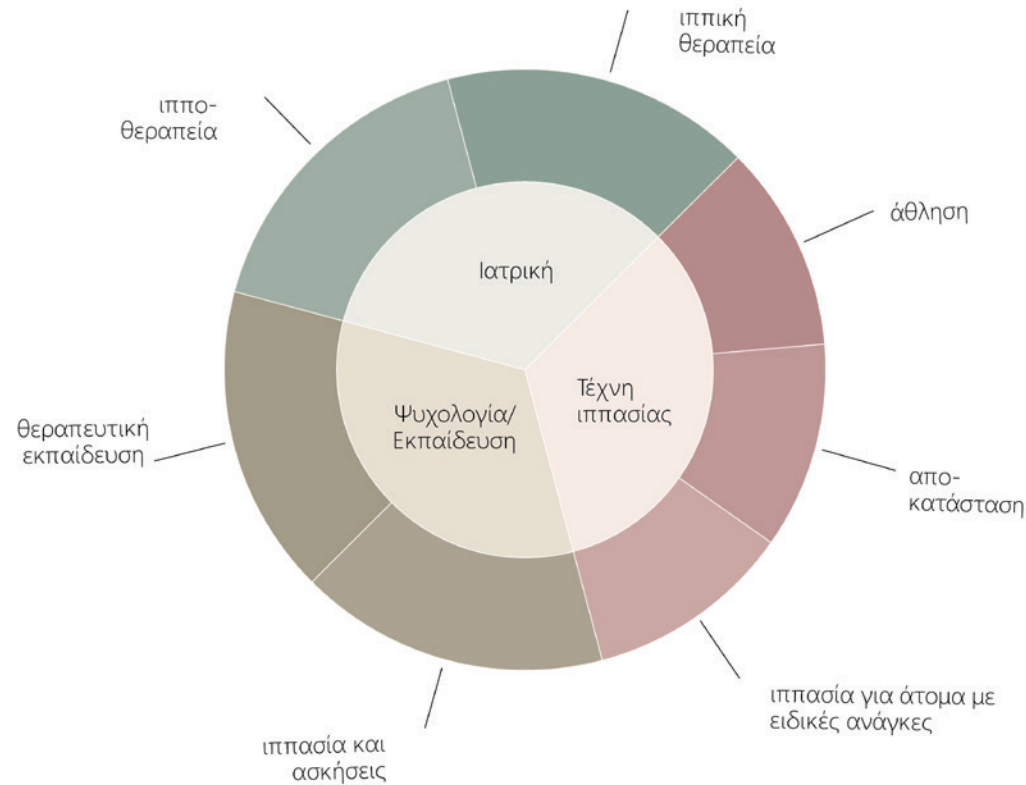
ΑΝΑΦΥΧΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ

ΑΘΛΗΝΗ

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΑΘΛΗΝΗ

Η θεραπεία με άλογα δεν αντικαθιστά τις κλασσικές θεραπευτικές μεθόδους, αποτελεί περισσότερο μία θεραπευτική δραστηριότητα, η οποία στηρίζεται στον θεραπευτικό ρόλο των αλόγων, καθώς το άλογο δεν αποτελεί εργαλείο των θεραπειών, αλλά ο ίδιος ο θεραπευτής. Απευθύνεται σε παιδιά, εφήβους και ενήλικες, στους οποίους δίνεται η δυνατότητα να βρουν νέους τρόπους για να καλλιεργήσουν θετική συμπεριφορά και να αναπτύξουν ισορροπημένες και κοινωνικές δεξιότητες μέσω της ομαδικής δραστηριότητας, χρησιμοποιώντας το άλογο ως μέσο έκφρασης και επικοινωνίας.

αποκατάσταση και θεραπεία
διαταραχών :

- κινητικών
- αισθητηριακών
- ψυχολογικών

ωφέλη της θεραπείας με άλογα

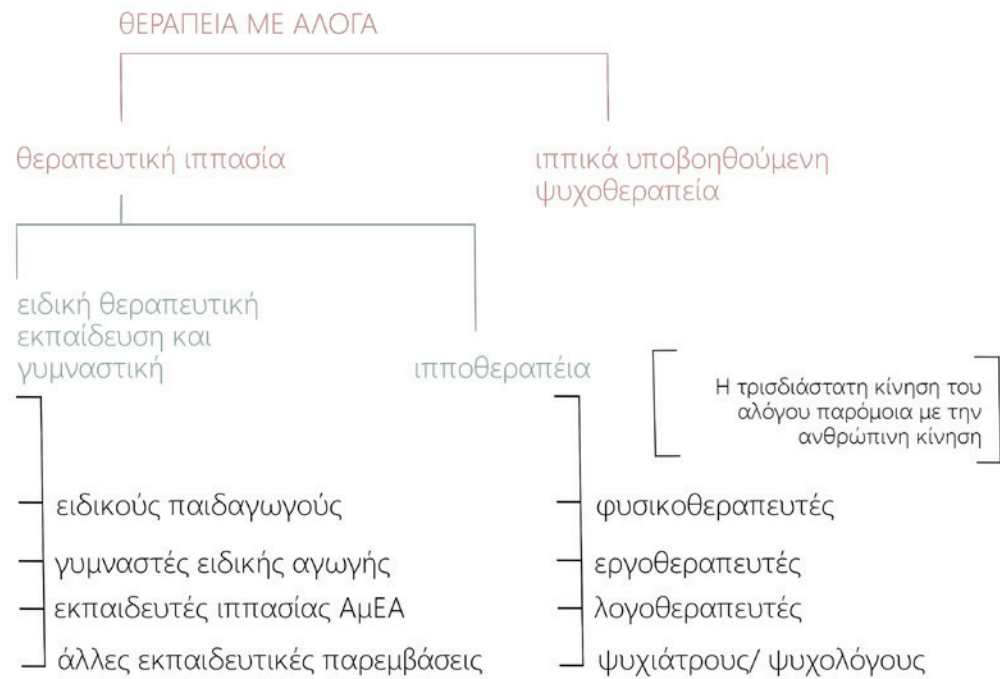
- σωματικά
- εκπαιδευτικά
- ψυχολογικά
- κοινωνικά

Το πρόγραμμα θεραπείας είναι ξεχωριστό, ανάλογα με τις ανάγκες και τις δεξιότητες του θεραπευόμενου.

- **Ιπποθεραπεία :** Μέσω της τρισδιάστατης κίνησης του αλόγου και μέσα από συγκεκριμένες ασκήσεις που γίνονται πάνω στη ράχη του, προσεγγίζονται θεραπευτικά (από φυσικοθεραπευτές, εργοθεραπευτές και λογοθεραπευτές), οι λειτουργικοί περιορισμοί και οι αναπηρίες ατόμων με νευρομυϊκές δυσλειτουργίες.

- **Θεραπευτική ιππασία:** Μία διασκεδαστική δραστηριότητα, κυρίως για παιδιά με αναπτυξιακές δυσκολίες, που δυσκολεύονται να εκφραστούν. Τα άλογα, δε μιλούν, αφήνοντας τον ιππέα τους να εκφράσει ελεύθερα τα συναισθήματα και τις σκέψεις του, χωρίς το φόβο της απόρριψης ή της κριτικής. Για τον αναβάτη, το άλογο αποτελεί ένα ερέθισμα, που του δίνει τη δυνατότητα να βελτιώσει τις αντιληπτικές και γνωστικές του ικανότητες.

- **Ιππικά υποβοηθούμενη ψυχοθεραπεία:** Σε αυτό το είδος θεραπείας χρησιμοποιούνται άλογα στα όρια της ευθανασίας ή "της κονσέρβας". Ο άνθρωπος σώζει τη ζωή του αλόγου και εκείνο, καθώς έχει αντίληψη, προσπαθεί να του το ανταποδώσει. Μέσα από την επαφή τους, το άλογο "σκανάρει" τον άνθρωπο (γίνεται ο καθρέφτης του) και φέρνει στην επιφάνεια στοιχεία αυτογνωσίας, συναισθήματα και προσδοκίες.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ ΙΠΠΑΣΙΑΣ

Οι πρώτες αναφορές του όρου "Ιπποθεραπεία" εντοπίζονται στο βιβλίο "Περί Ιππικής Τέχνης" του Ξενοφώντα και στο "Φυσική Άσκηση" του Ιπποκράτη.

Έχει αναφερθεί ότι οι αρχαίοι Έλληνες έδιναν άλογα σε άτομα με ανιάτες ή αθεράπευτες ασθένειες για να βελτιωθεί η πνευματική τους κατάσταση.

Ο Tissot συνιστά την ιππασία για την πρόληψη και τη θεραπεία της πνευμονικής φυματίωσης.

Στο Παρίσι ο Chassigne επιχειρεί την πρώτη μελέτη για την αξία της ιππασίας συμπεραίνοντας πως η στάση του σώματος, η ισορροπία, η κινητικότητα των αρθρώσεων, και ο έλεγχος των μυών βελτιώθηκαν με την ενεργητική και την παθητική κίνηση που παρέχεται από το άλογο.

17^{ος}-18^{ος}

1800

1950

π.Χ.

1777

1875

1800. Σύμφωνα με τον Rie-de (1982) η "νέα ανακάλυψη" τύπου κίνησης -η τρισδυστάτη κίνηση του αλόγου- φιλοδοξούσε να είναι κατάλληλη για την ιατρική περίθαλψη.

Από ιατρικά δοκίμια γνωρίζουμε ότι οι γιατροί της εποχής εκείνης θεωρούσαν πως μέσω της ιππασίας μπορούσε να δυναμώσει ο οργανισμός και να αυξηθούν οι αντοχές του ώστε να μπορεί να δράσει αποτελεσματικά απέναντι στις ασθένειες.

Τη δεκαετία αυτή δύο σημαντικοί άνθρωποι θα οδηγήσουν στη δημιουργία των πρώτων προγραμμάτων θεραπευτικής ιππασίας

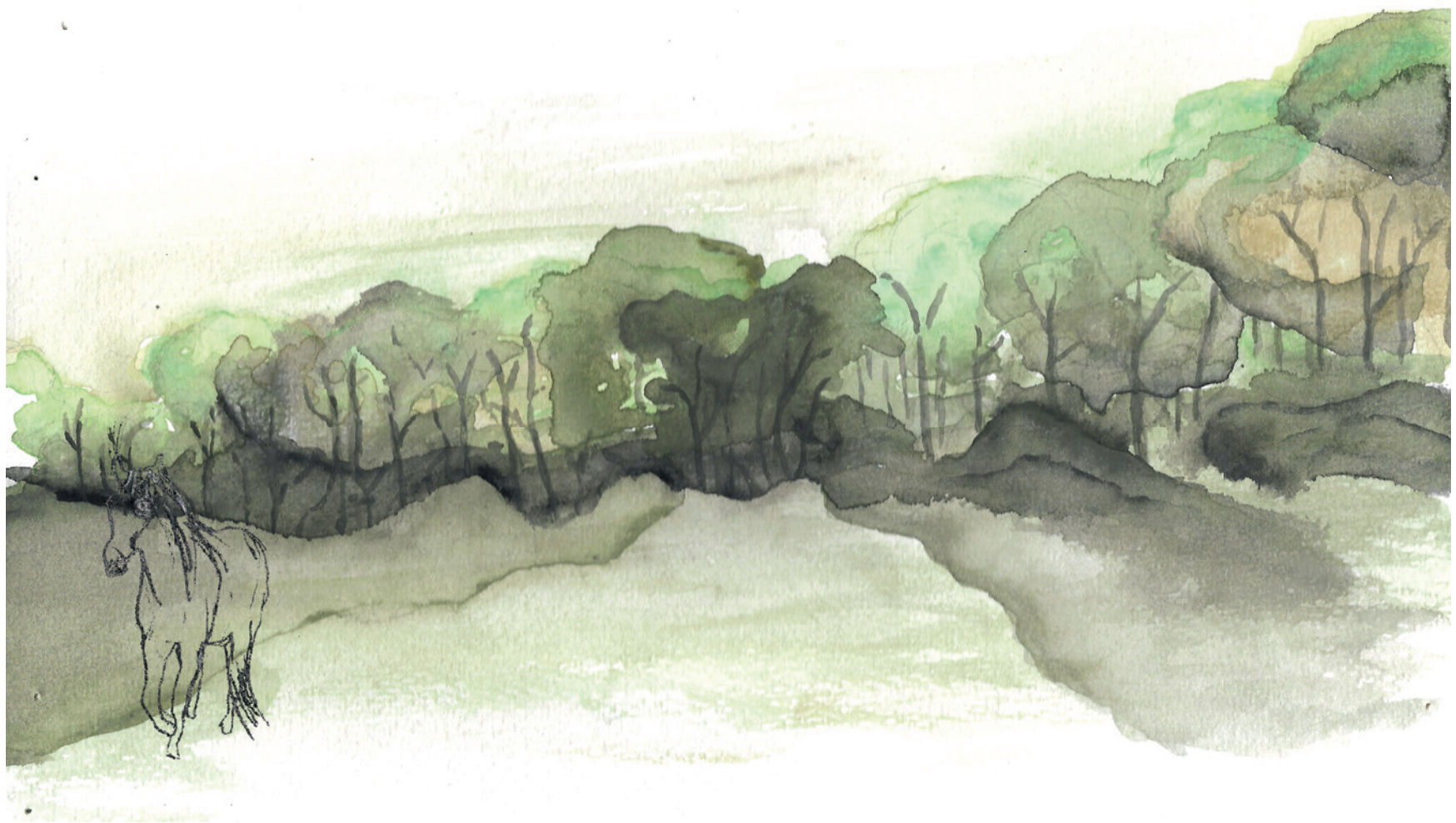
-Liz Hartel. Το 1943 προσβλήθηκε από πολιομυελίτιδα και παρέμεινε καθηλωμένη σε αναπηρικό αμαξίδιο. Ωστόσο, κατάφερε να κερδίσει το αργυρό μετάλλιο στην ιππική δεξιτεχνία το 1952 στους Ολυμπιακούς αγώνες στο Ελσίνκι

-Elsbet Bodtker. Έπειτα από συστάσεις ενός γιατρού ξεκίνησε ιππασία για άτομα με πολιομυελίτιδα και εγκεφαλική παράλυση. Ήταν ο πρώτος που στη συνέχεια παρείχε θεραπεία μέσω της ιππασίας στη Νορβηγία.

Πλέον προωθείται από τη Διεθνή Κοινότητα Πολιομυελίτιδας στην Αγγλία.

	<p>NARHA</p> <p>Ομοσπονδία Ιππασίας Ατόμων με Αναπηρία Β. Αμερικής (North American Riding for the Handicapped Association, NARHA)</p>	<p>AHA</p> <p>Αμερικανική Ένωση Ιπποθεραπείας (American Hippotherapy Association , AHA), η οποία προώθησε τη χρήση και την έρευνα της ιπποθεραπείας, προκειμένου να παράσχει μια πιο τεκμηριωμένη μοντελοποίηση για την ιπποθεραπεία</p> <p>ΣΘΙΕ</p> <p>Συγκροτήθηκε ο «Σύνδεσμος Θεραπευτικής Ιππασίας Ελλάδας» ένα σωματείο εθελοντικού, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με ουσιαστική κοινωνική δραστηριότητα, που ένα χρόνο μετά αναγνωρίστηκε και ως αθλητικό σωματείο.</p>	<p>Η θεραπευτική ιππασία ξεφεύγει από τα πλαίσια του εθελοντισμού και εφαρμόζεται μόνο από εξειδικευμένους θεραπευτές (φυσικοθεραπευτές, εργοθεραπευτές, λογοθεραπευτές, ψυχολόγους).</p>
	1983	2005	
1969	1992	σήμερα	
	<p>Η θεραπευτική ιππασία αρχίζει να εφαρμόζεται με πρωτοβουλία της Aileen Lewis στον ιππικό όμιλο Βαρυμπόμπης.</p>	<p>Ίδρυση του Πανελλήνιου συλλόγου ιπποθεραπευτών και εκπαιδευτών θεραπευτικής ιππασίας (ΠΑΣΙΕΘΙ) και της επιστημονικής εταιρίας θεραπευτικής ιππασίας και ιπποθεραπείας Ελλάδος (ΕΕΘΙΕ).</p>	

11

ΤΟΠΟΣ

Η θεραπεία με άλογα ενδείκνυται σε ελεύθερο πεδίο-σε ανοιχτό χώρο, δίνοντας το πλεονέκτημα σε θεραπευόμενο και θεραπευτή, να απολαύσουν τον καθαρό αέρα, τον ήλιο και τη φύση. Αυτά τα στοιχεία είναι που κατεύθυναν την επιλογή της περιοχής.

Στην Αττική υπάρχουν δύο κέντρα θεραπευτικής ιππασίας: Το ΣΘΙΕ (Σύνδεσμος Θεραπευτικής Ιππασίας Ελλάδας) στον κεντρικό τομέα και το Hi.K.E.R. (Hippo Kinesio-Educational Rehabilitation_Διεθνές Ινστιτούτο) στα Βόρεια προάστια Αθηνών, ενώ το κέντρο Ιππικά υποβοηθούμενης ψυχοθεραπείας, Ιππόλυση, βρίσκεται στην περιοχή του Μαραθώνα. Προφανώς, οι απαιτήσεις για μεγάλες εγκαταστάσεις, οδήγησαν στο να δημιουργηθούν οι χώροι αυτοί σε σχετικά αποκομμένες, από τον αστικό ιστό, εκτάσεις, (εκτός του ΣΘΙΕ, που βρίσκεται επί της οδού Κατεχάκη).

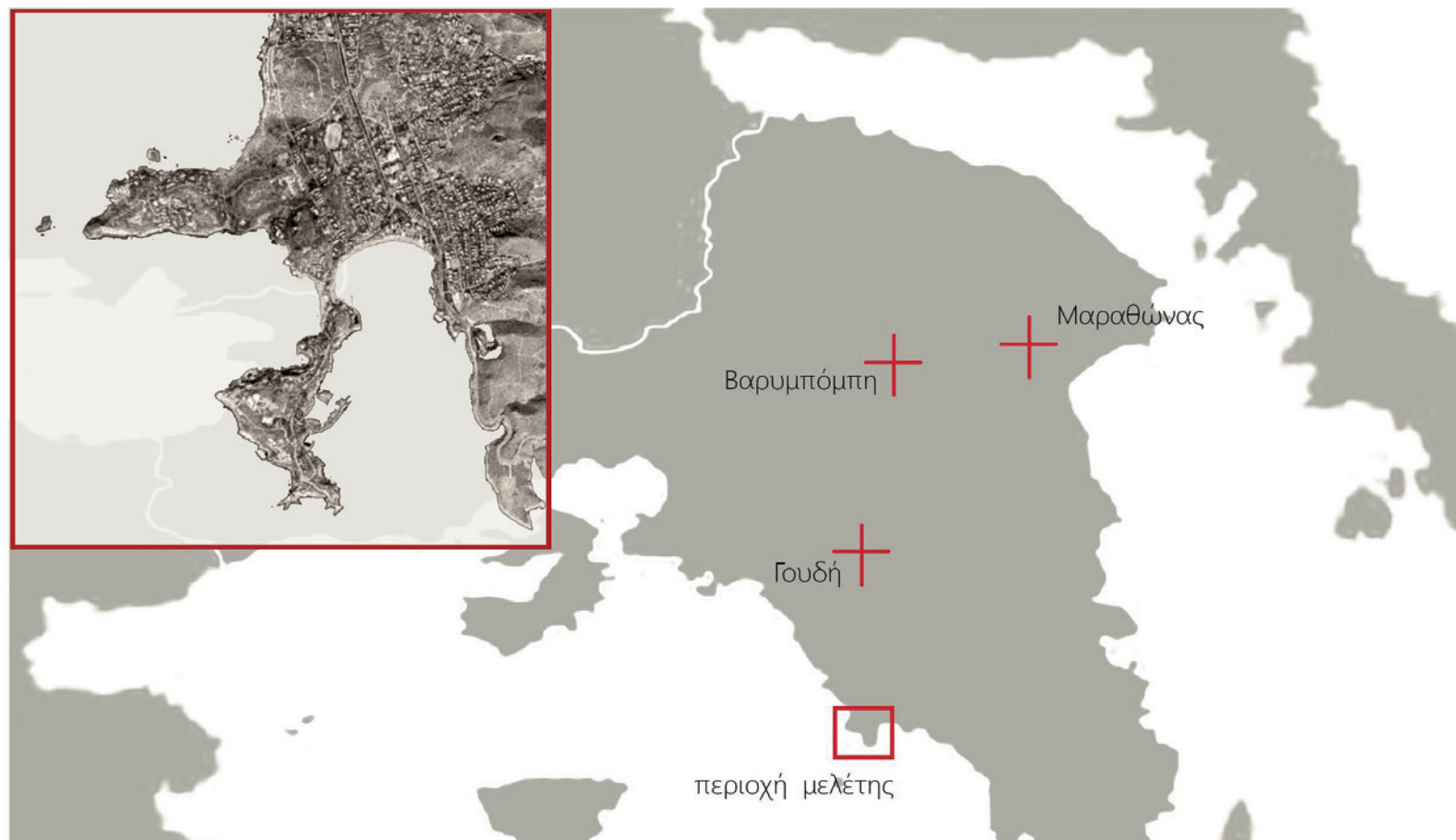
Επιλογή περιοχής μελέτης

Κριτήρια, για την επιλογή της κατάλληλης τοποθεσίας ικανών διαστάσεων-μεγάλης έκτασης, είναι:

- η ανάγκη να βρίσκεται κοντά σε φυσικό περιβάλλον, ώστε άνθρωποι και άλογα να αισθάνονται ελεύθεροι και ασφαλείς, ερχόμενοι σε επαφή με τη φύση
- να βρίσκεται παράλληλα μέσα και σε οικιστικό περιβάλλον, ώστε να τροφοδοτείται καθημερινά, από παιδιά της κοινότητας
- η ύπαρξη δομών φιλοξενίας παιδιών, καθώς τωα παιδιά αυτά έχουν πραγματικά ανάγκη την ελευθερία, την ηρεμία και τη κοινωνικοποίηση, που προβλέπεται να προσφέρει ο χώρος αυτός.

Η περιοχή του Εκκλησιαστικού Ορφανοτροφείου Βουλιαγμένης (ΕΟΒ)

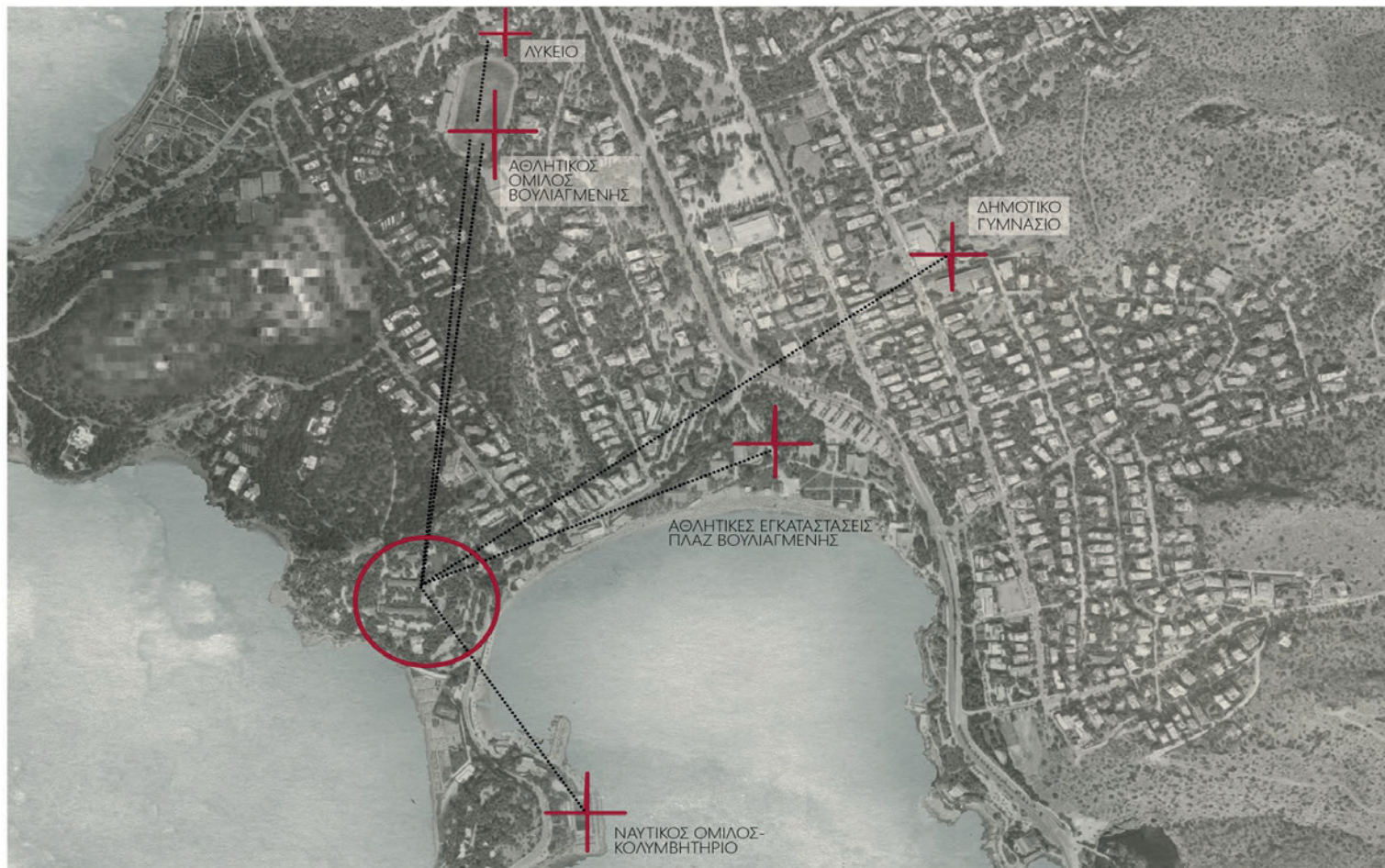
Αναζητώντας, λοιπόν, μία τοποθεσία με αυτά τα χαρακτηριστικά, η περιοχή της Βουλιαγμένης και συγκεκριμένα η έκταση γύρω από το Εκκλησιαστικό Ορφανοτροφείο Βουλιαγμένης (ΕΟΒ), φάνηκε να είναι ιδανική, καθώς υπάρχουν ήδη εγκαταστάσεις που φιλοξενούν παιδιά. Παράλληλα, στις γειτονικές περιοχές, βρίσκονται άλλοι χώροι φιλοξενίας παιδιών: το ΠΙΚΠΑ ΒΟΥΛΑΣ και το χωριό SOS Βάρης. Και ενώ το ΠΙΚΠΑ και το χωριό SOS, διακόπτονται από τον οικιστικό ιστό, εξαιτίας της Λ. Ποσειδώνος και της Λ. Βάρης-Κορωπίου αντίστοιχα, το ΕΟΒ αποτελεί την απόληξη του οικιστικού ιστού της Βουλιαγμένης, ως προς το φυσικό τοπίο, που καταλήγει στη θάλασσα.

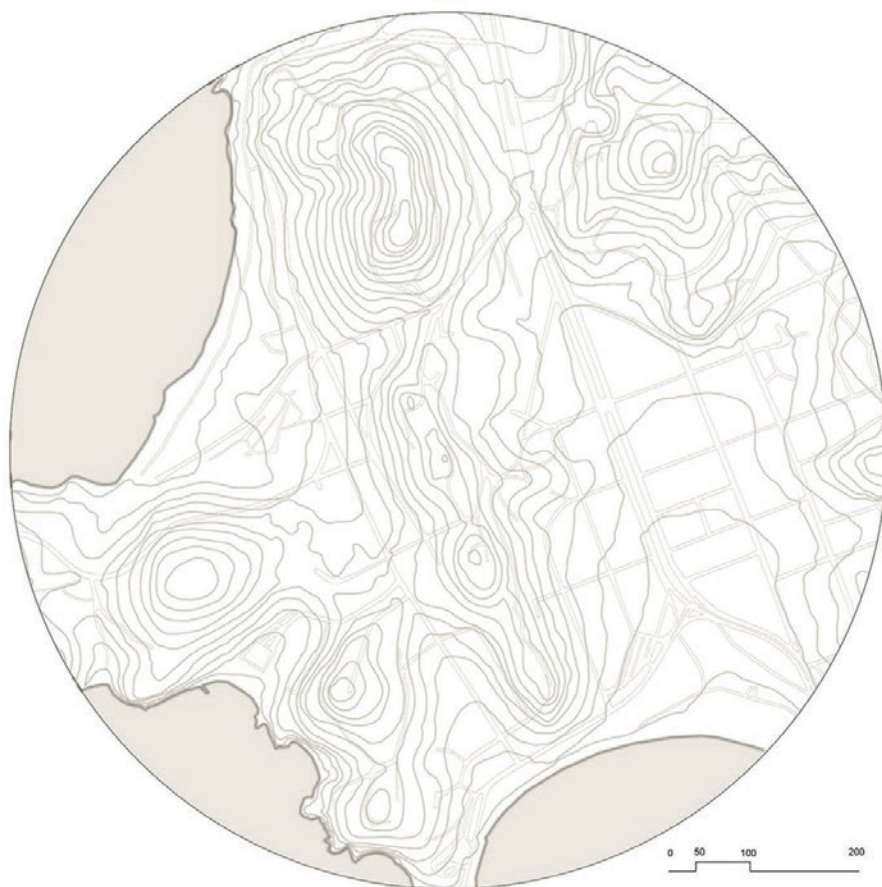

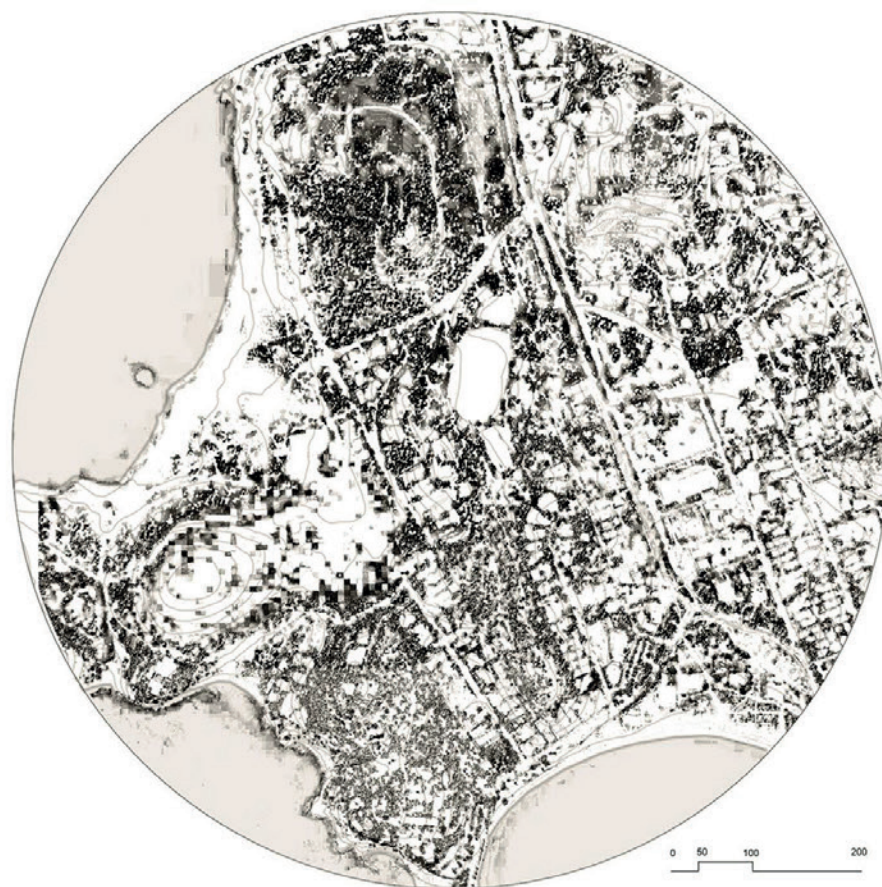
Γενικότερα, η Βουλιαγμένη είναι μία περιοχή με κύρια χρήση γης τη κατοικία, ενώ οι πολλές αθλητικές εγκαταστάσεις και οι χώροι αναψυχής-εστίασης, προσελκύουν όλο το χρόνο παιδιά και ενήλικες από όλες τις γύρω περιοχές· γεγονός που δε τη καθιστά αποκλειστικά τουριστικό θέρετρο.

Η χαμηλή κυκλοφορία στους δρόμους εντός του οικιστικού ιστού, εξυπηρετεί το σενάριο, καθώς καθιστά εύκολη τη πρόσβαση από το λύκειο Βουλιαγμένης και από τις αθλητικές εγκαταστάσεις της γύρω περιοχής, στο λόφο του ΕΟΒ.

τοπογραφία

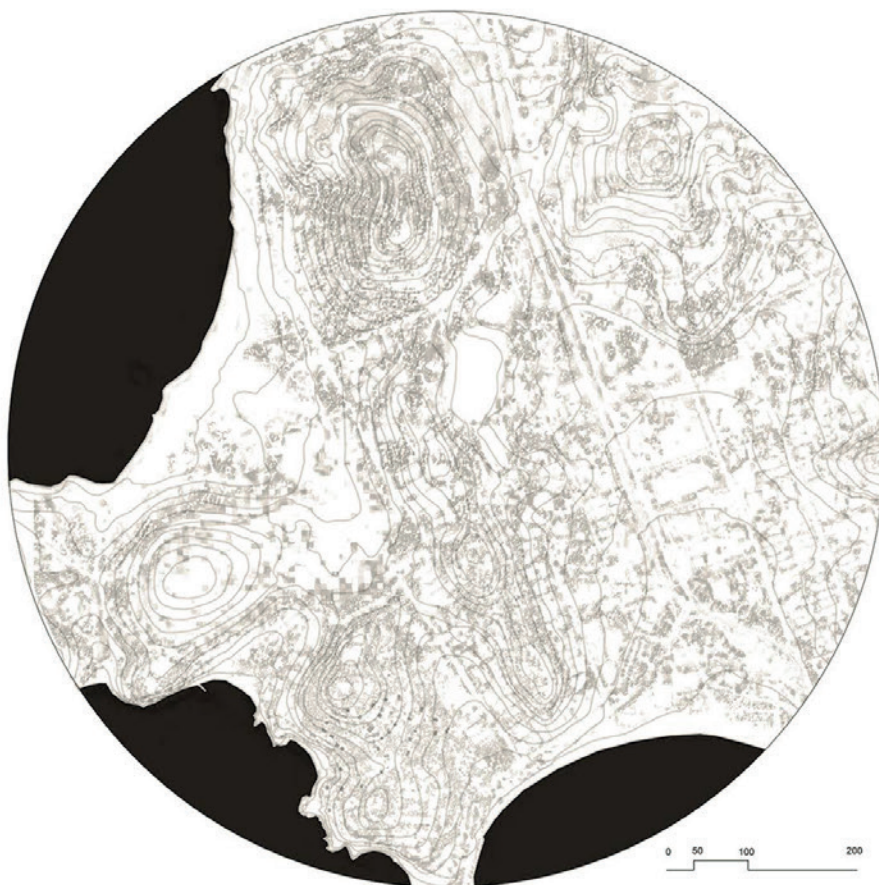
φύτευση

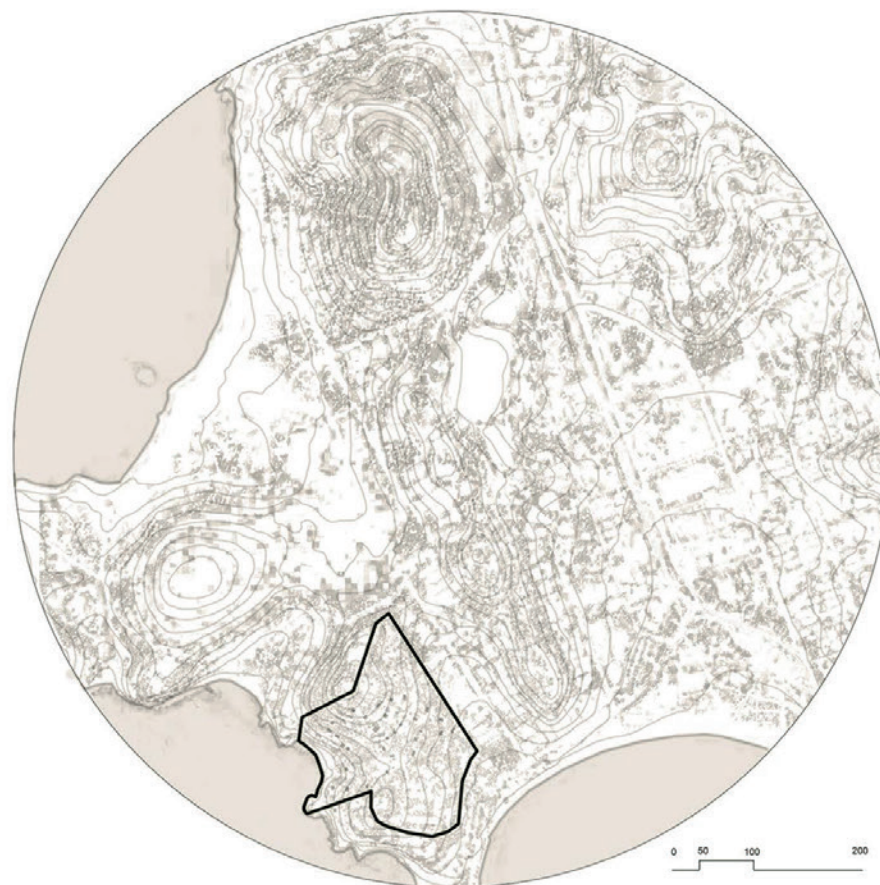
δίκτυο δρόμων-μονοπατιών

πυκνότητα αστικού ιστού

φυσικό όριο-θάλασσα

όριο περιοχής

Η κατάφυτη περιοχή του ΕΟΒ, αποτελείται από λοφίσκους, μονοπάτια ανάμεσα σε γυρτά πεύκα, διασκορπισμένες ξύλινες παράγκες και το επιβλητικό πέτρινο κτίριο του ΕΟΒ, στοιχεία που συντελούν σε ένα μοναδικό σκηνικό, καθιστώντας το ιδανικό τοπίο για το χώρο θεραπείας με άλογα.

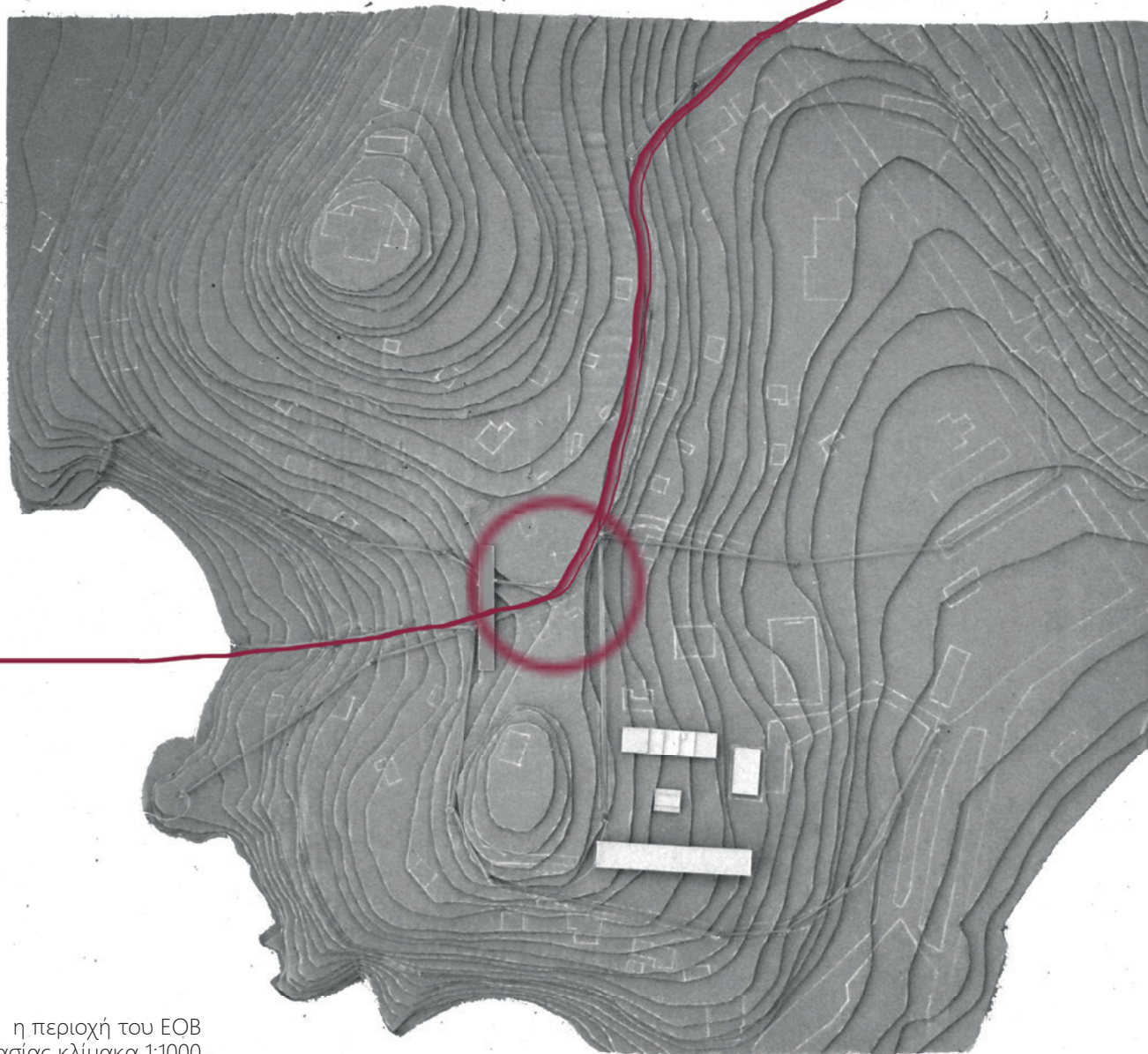

Βορείνη είσοδος στον λόφο του ΕΟΒ

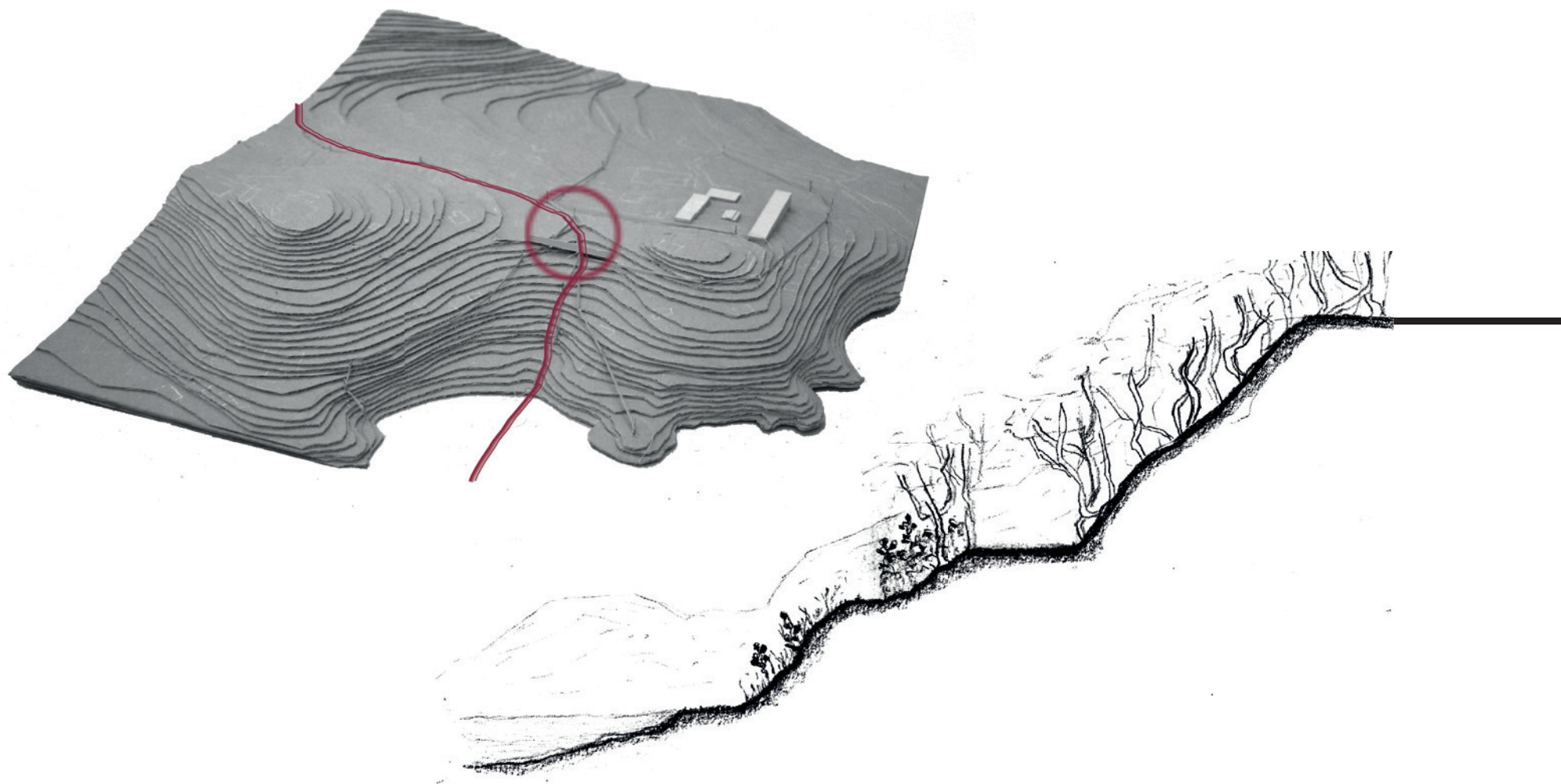
Διασχίζοντας κάποιος το λόφο του ΕΟΒ, ακολουθώντας μία διαδρομή από τον βορρά προς το νότο και από το νότο μέχρι τη δύση, ξεδιπλώνεται μπροστά του ένα εντυπωσιακό σκηνικό «βγαλμένο από παραμύθι». Αρχικά, συναντάει τις εγκαταλελειμμένες ξύλινες παράγκες, διασκορπισμένες μέσα στο φυσικό τοπίο. Έπειτα, αφού φτάσει στον χωμάτινο μεγάλο κόμβο, που συνδέονται σχεδόν όλα τα μονοπάτια του λόφου, αντικρίζει στο βάθος, πάνω από τις κορυφές των ψηλών πεύκων, το διώροφο πέτρινο κτίσμα του ΕΟΒ και τη κλειδωμένη σιδερένια αυλόπορτα.

η περιοχή του ΕΟΒ
μακέτα εργασίας κλίμακα 1:1000

Συνεχίζοντας τη πορεία του προς τη δύση, κατηφορίζει στη μικρή αμμώδη παραλία, κάτω από την δυτική πλευρά του λόφου και αφού φτάσει αντικρίζει τα μικρότερα παιδιά να λύνουν τα κανό από τα βράχια, έτοιμα να κωπηλατήσουν. Αυτή είναι η δική μου καλοκαιρινή εικόνα αποτυπωμένη στο χαρτί. Υπάρχουν όμως και εικόνες μεγαλύτερων ηλικιακά ανθρώπων, οικότροφων και παραθεριστών, οι οποίοι θυμούνται τα καλοκαίρια να μαζεύεται κόσμος στο κτίριο της τραπεζαρίας του ιδρύματος, για τον καθιερωμένο πλειστηριασμό των οικίσκων (παραγκών). Έπειτα, ακολουθούσε η εγκατάσταση των οικογενειών στους παραθεριστικούς οικίσκους. Όλοι πως η περιοχή ζωντάνευε. Τα παιδιά του ιδρύματος, είχαν την αίσθηση ότι βρίσκονται σε μία γειτονιά, μύριζαν το φαγητό των μαμάδων, άκουγαν τα παραμύθια των γιαγιάδων και δημιουργούσαν νέες φιλίες, μέσα από ομαδικά παιχνίδια και αθλοπαιδιές.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΟΒ

Η Βουλιαγμένη αποτελούσε μια παρθένα περιοχή όπου το μοναδικό κτίσμα ήταν ένα απείριστο αναπαυτήριο για τον εκάστοτε Μητροπολίτη Αθηνών και λίγα ξύλινα παραπήγματα, με υποτυπώδεις λουτήρες για ασθενείς, που αναζητούσαν στα «λασπόλουτρα» τη νοσηλεία τους.

Εγκαινιάζεται και φιλοξενεί 20 ορφανά παιδιά ιερέων και του πολέμου

1921 Τα φιλοξενούμενα παιδιά φτάνουν τα 59

1910

1925

-Αποφασίστηκε η ανέγερση πολυκαταστήματος (παντοπωλείο, κρεοπωλείο, πρατήριο άρτου και ενός τουριστικού περιπτέρου). Δεν πραγματοποιήθηκε καθώς η Διοίκηση Δημοσίων Κτησμάτων μίσθωσε την παραλία Βουλιαγμένης με σκοπό τη δημιουργία καζίνο, αποδυτηρίων, κ.τ.λ.

-κατασκευή μεγάλης δεξανής, στο χώρο κάτω από τη σημερινή πλατεία του ιδρύματος

-διαμορφώθηκε ο περιβάλλοντας χώρος
-πρόταση για αντικατάσταση των ξύλινων παραπηγμάτων με μικρά οικήματα

-ίδρυση Ιερατική προπαρασκευαστικής ιερατικής σχολής

1940-47

αρχές
20^{ου}

1920

Παιδικές Εξοχές Δήμου
Ιδρύονται με εισήγηση του Αθανάσιου Λευκαδίτη, κατασκηνώσης νεολαίας σε έκταση που παραχωρήθηκε από τη Μονή Ασωμάτων Πετράκη

-κατασκευάζονται οι πρώτες εγκαταστάσεις με δωρεά της Σοφίας Σλήμαν

-εγκαταλήφθηκαν κατά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο

1936-38

Μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή:
-διπλασιάζονται τα φιλοξενούμενα παιδιά

- ιδρύονται εκπαιδευτικά, νοσοκομειακά και ψυχαγωγικά παραρτήματα

- η Μισθώτρια Εταιρεία Λουτρόπολης Βουλιαγμένης εκφράζει το ενδιαφέρον της για την παρουσία του

Βουλιαγμένη 1923

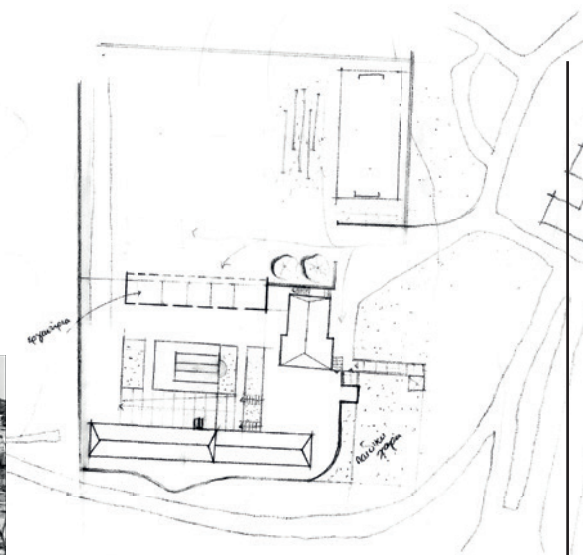
-Λόγω της Γερμανικής επίταξης απομακρύνθηκαν τα 116 φιλοξενούμενα παιδιά, ενώ το σχολείο συνέχισε τη λειτουργία του.

-Με το πέρας του πολέμου το ορφανοτροφείο και το σχολείο επαναλειτούργησαν στο φυσικό τους χώρο και ξεκίνησε πάλι η μίσθωση του τουριστικού περιπτέρου και των λοιπών τουριστικών οικημάτων.

-Βελτίωση της λειτουργίας των εγκαταστάσεων και των εγκαταστάσεων με στόχο την καλύτερη κάλυψη των αναγκών του ορφανοτροφείου και την καλύτερη μόρφωση και επαγγελματική κατάρτιση των παιδιών

Συζητήσεις για μεταφορά του ορφανοτροφείου, εν όψει της απειλούμενης από τον ΕΟΤ αναγκαίας απαλλοτρίωσης του χώρου.

Βουλιαγμένη 1960

1972-1974

Το ίδρυμα παρέχει δωρεάν διαμονή, σίτιση, ένδυση, θπόδοση, εκπαίδευση, άθληση και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σε άρρενα ανήλικα, ορφανά και άπορα παιδιά ηλικίας 7-16 ετών.

- Τρόπος εισαγωγής οικότροφων:
- Αίτηση γονέα ή προσώπου που έχει την επιμέλεια
 - Εισαγγελική παρέμβαση
 - Απόφαση Δ.Σ. για φιλοξενία ανήλικου
 - Απόφαση του Αρχιεπίσκοπου και πρόεδρου του ΔΣ για φιλοξενία οικότροφου

- Υπηρεσίες Ιδρύματος:
- Τμήμα Οικονομικών (1 λογιστής)
 - Τμήμα Ψυχολογικής Υποστήριξης- Συμβουλευτικής (1 ψυχολόγος)
 - Τμήμα Κοινωνικής Υπηρεσίας (1 κοινωνικός λειτουργός)
 - Επιμελητές- Παιδαγωγοί- Φροντιστές
 - Μάγειρας/ίσσα (1 μαγείρισσα)
 - Προσωπικό καθαριότητας (1 υπάλληλος)

1957

σήμερα

-Μεταφορά του ορφανοτροφείου στην Εκάλη.

-Επανεγκατάσταση του ορφανοτροφείου στη Βουλιαγμένη έως ότου κατασκευάζονταν οι νέες εγκαταστάσεις στην Καλλιθέα της Πεντέλης, οι οποίες όμως δεν ολοκληρώθηκαν

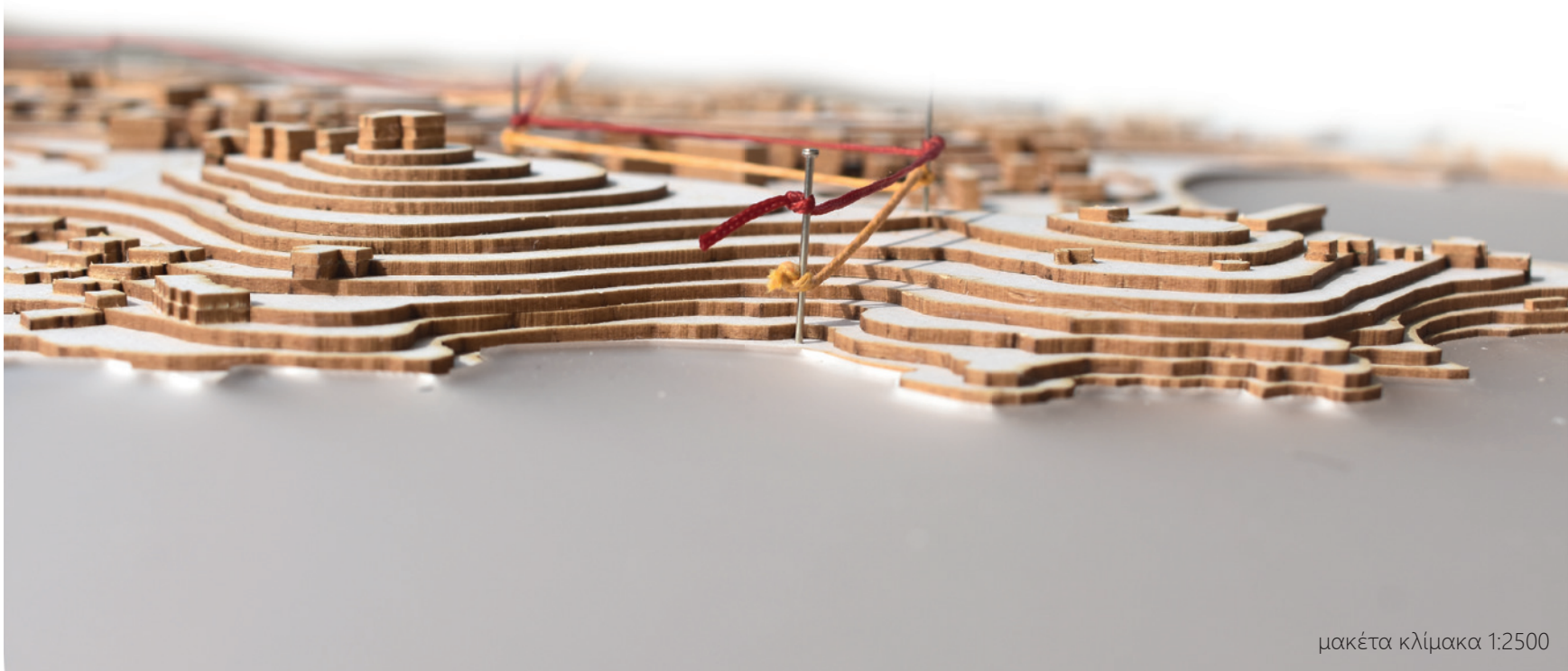
- ο όμιλος Μαμιδάκη απέσυρε το ενδιαφέρον που είχε εκφράσει για τη δημιουργία στην περιοχή αυτή ξενοδοχειακής μονάδας, χανοντας και την προκαταβολή που είχε ήδη δώσει.

Εκ τότε το ορφανοτροφείο στεγάζεται στη Βουλιαγμένη, ενώ έχουν πραγματοποιηθεί κατά καιρούς επισκευές και βελτιώσεις στις κτηριακές μονάδες.

ΠΡΟΤΑΣΗ

ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

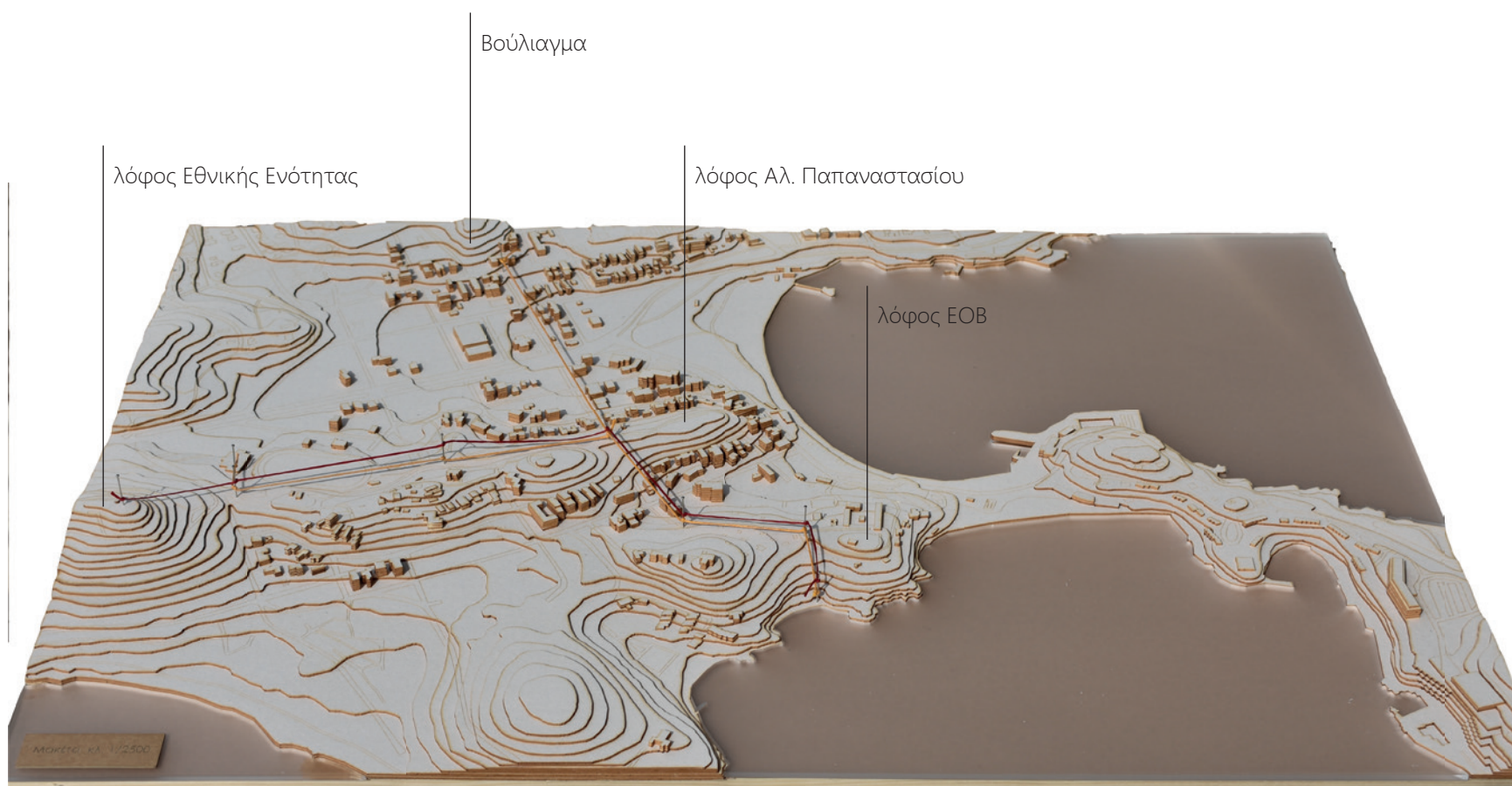
Στόχος της διπλωματικής εργασίας, είναι η δημιουργία ενός πόλου, ώστε η περιοχή του ΕΟΒ και η κοινωνία γύρω από αυτό, να λειτουργούν ως συγκοινωνούντα δοχεία και να καταφέρει η περιοχή, να "αποδώσει" πίσω στην κοινωνία παιδιά χαρούμενα, ευδιάθετα, λειτουργικά, δραστήρια, με ομαδικό και συνεργατικό πνεύμα· κάτι που μπορεί να επιτευχθεί μέσω της άθλησης, της ψυχαγωγίας και της θεραπείας (όσων την αναζητούν). Για να μπορέσει λοιπόν, να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, θα πρέπει να βασίζεται σε ένα δίκτυο κινήσεων και χρήσεων, που θα το εξυπηρετούν.

μακέτα κλίμακα 1:2500

Άξονες κίνησης στην ευρύτερη περιοχή - σύνδεση χρήσεων

Δύο είναι οι βασικοί άξονες κίνησης: από τη περιοχή Βούλιαγμα στο λόφο του ΕΟΒ και από τον λόφο Εθνικής Ενότητας στο λόφο Αλεξάνδρου Παπαναστασίου. Μέσα από αυτές τις πορείες συνδέονται τα σχολεία πρωτοβάθμιας-δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και οι αθλητικές εγκαταστάσεις Ομίλου Βουλιαγμένης, με τη περιοχή του ΕΟΒ. Ο κόμβος των δύο κάθετων πορειών, δημιουργείται στον λόφο Αλ. Παπαναστασίου, όπου στα πλαίσια μίας μελέτης, που θα αφορά την ευρύτερη περιοχή, θα μπορούσαν να προταθούν λύσεις, οι οποίες θα αφορούν χώρους στάσης, θέασης, υπαίθριων καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων των σχολείων κ.α.

Πορείες εντός φυσικού τοπίου – θεάσεις

Οι πορείες αυτές, δεν έχουν σαν στόχο μόνο την σύνδεση των χρήσεων, αλλά αποτελούν άξονες ενός μεγαλύτερου δικτύου χωμάτινων μονοπατιών, εντός του φυσικού τοπίου, των λόφων. Στο λόφο του ΕΟΒ είναι ήδη χαραγμένο, ένα δίκτυο μεγαλύτερων και μικρότερων μονοπατιών, που συνδέουν τον κεντρικό ασφαλτόδρομο, με το κτιριακό συγκρότημα του ΕΟΒ, τις παράγκες και τις κοντινές ακτές. Στους λόφους Αλ. Παπαναστασίου και Εθνικής Ενότητας υπάρχουν μονοπάτια που καταλήγουν σε πλατώματα και belvedere στις κορυφές των λόφων, όπου ο περιπατητής μπορεί να έχει την εποπτεία όλης της περιοχής. Για αυτό το λόγο, στο γενικότερο σενάριο προτείνεται η ένωση των τριών λόφων (ΕΟΒ, Αλ. Παπαναστασίου, Εθνικής Ενότητας), μέσω αυτών των μονοπατιών, ως πορείες αναψυχής και τέρψης, για ανθρώπους και άλογα.

μακέτες απόδοσης της φύτευσης σε συνάρτηση με τις πορείες
κλίμακα 1:2500

λόφος ΕΟΒ

λόφος Αλ. Παπαναστασίου

λόφος Εθνικής Ενότητας

λόφος ΕΟΒ

λόφος Αλ. Παπαναστασίου

Λ. Ποσειδώνος

Γυμνάσιο

100 m

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ

Βασικές προθέσεις είναι η δημιουργία ενός νέου χώρου θεραπείας-εκπαίδευσης-αναψυχής και η αναδιάταξη και αξιοποίηση του κτιριακού αποθέματος του ΕΟΒ. Στόχο αποτελεί η κοινωνικοποίηση των παιδιών και “το άνοιγμα” του ιδρύματος προς τη κοινωνία, καθώς τα παιδιά που ζουν σε ιδρύματα, δεν ανήκουν σε αυτά, αλλά αποτελούν μέρος μιας κοινότητας.

Για την επίτευξη του στόχου, προτείνονται:

- Η διαμόρφωση του υπαίθριου χώρου του ΕΟΒ, ώστε να υπάρξει ένα πιο δημόσιο κομμάτι, διαχωρισμένο από τις κλίνες των παιδιών.

- Η επανέναρχη της λειτουργίας των εργαστηρίων και η εγκατάσταση καλλιιεργειών εντός του ΕΟΒ. Το εργαστήριο ξυλουργικής μάλιστα θα εξυπηρετεί άμεσα τις ανάγκες που προκύπτουν στο στάβλο, ενώ βασική ενασχόληση των παιδιών θα είναι η κατασκευή και συντήρηση των ξύλινων οικίσκων της κατασκήνωσης, ώστε να φτιάχνουν και να διακοσμούν μόνοι τους των δικό τους χώρο.

- Η προσθήκη νέου κτίσματος και κερκίδων που θα συνοδεύουν το υπάρχον γήπεδο ποδοσφαίρου. Στο επίπεδο του γηπέδου θα στεγάζονται τα αποδυτήρια, οι χώροι αποθεραπείας των αθλητών και υδροθεραπείας ατόμων με κινητικές δυσκολίες, ενώ στο πάνω επίπεδο θα υπάρχει αναψυκτήριο και τα γραφεία του συλλόγου.

- Η επανέναρχη λειτουργίας των οικίσκων, πλέον ως κατασκήνωση για παιδιά (σε επίπεδο πρόθεσης).

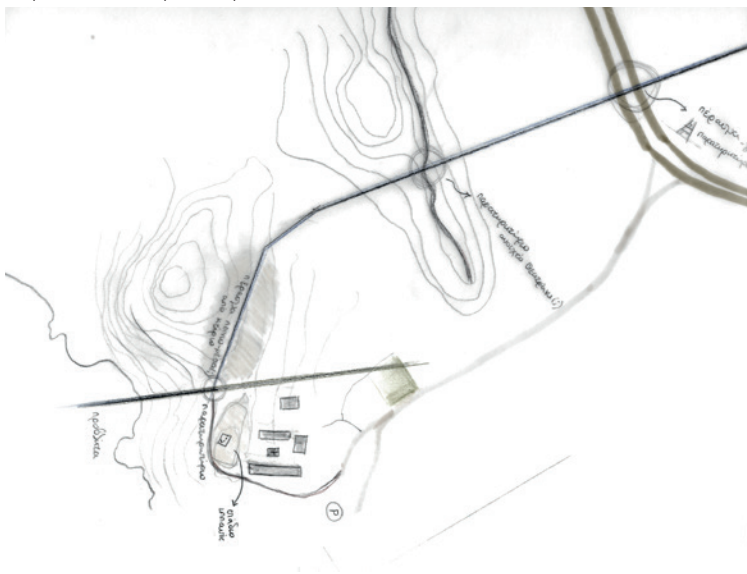
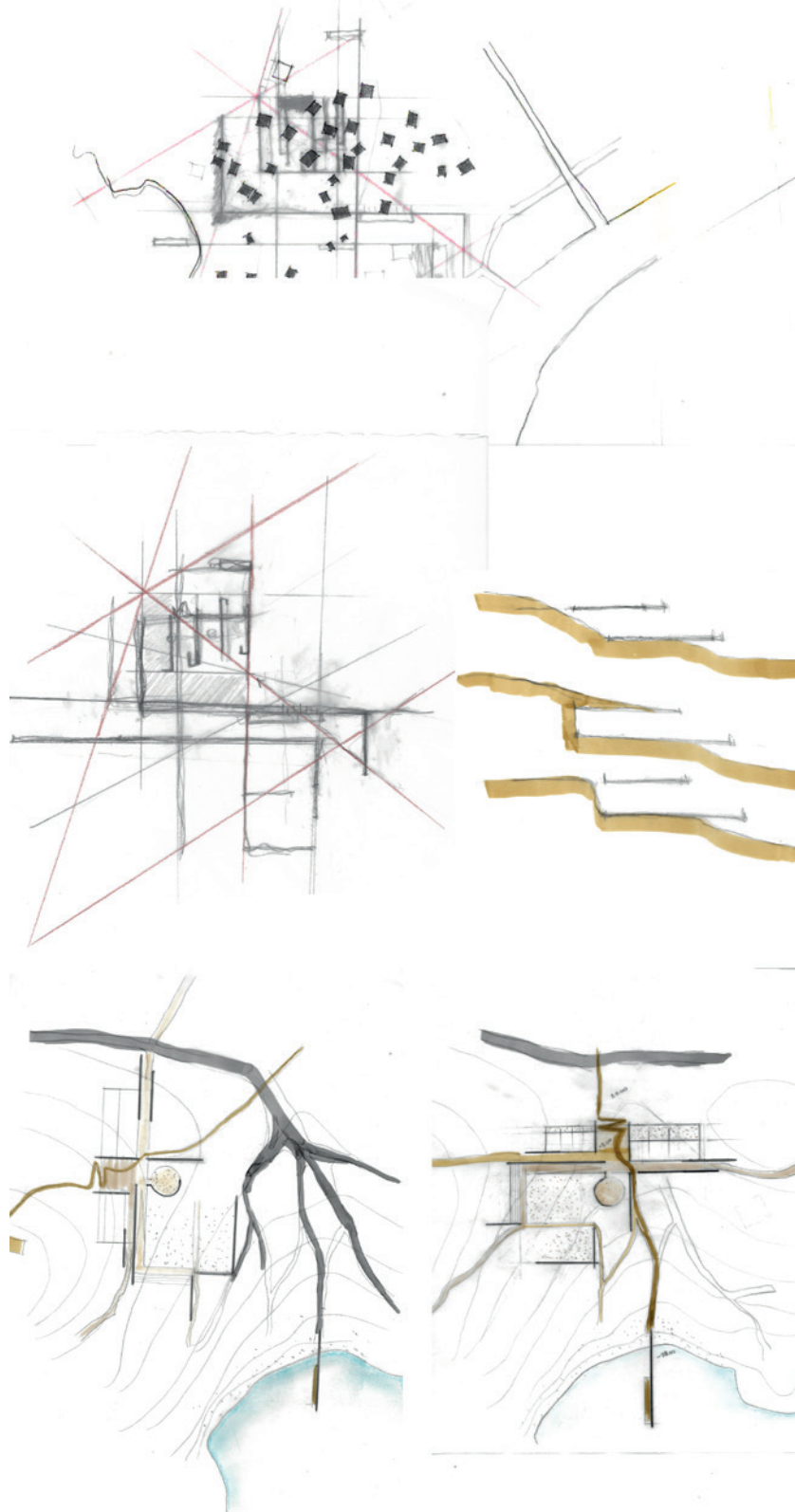
- Η κατασκευή ενός στεγάστρου στη κορυφή των εγκαταστάσεων του ΕΟΒ που λειτουργεί ως “κατώφλι” για την είσοδο στο νέο κτίριο.

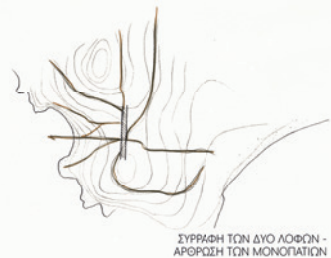
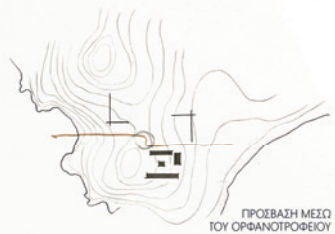
- Κύριο κτίριο μελέτης, το οποίο τοποθετείται πλησίον των εγκαταστάσεων του ΕΟΒ, με χώρους θεραπείας, στάβλο, κλειστό στίβο, Βιβλιοθήκη. Εκτός από τις θεραπείες με άλογα, δημιουργούνται χώροι που στεγάζουν και τις συμβατικές μεθόδους θεραπείας (ψυχανάλυση, λογοθεραπεία, εργοθεραπεία, φυσικοθεραπεία, για παιδιά με αναπτυξιακές, κινητικές, ψυχολογικές και μαθησιακές δυσκολίες), που λειτουργούν είτε υποστηρικτικά ως προς τη θεραπεία με άλογα, είτε αυτόνομα, ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε παιδιού. Η βιβλιοθήκη διαθέτει ελεύθερους χώρους για ανάγνωση, απομονωμένα αναγνωστήρια και καφετέρια. Δίνεται λοιπόν, η δυνατότητα στους μαθητές των σχολείων της περιοχής να μελετήσουν τα μαθήματά τους σε ένα οργανωμένο-με παροχές χώρο, αλλά και στους καθηγητές και δασκάλους, να οργανώσουν κάποια μάθημά με έναν διαφορετικό-εναλλακτικό τρόπο σε έναν χώρο μέσα στη φύση. Παράλληλα, τα παιδιά του ΕΟΒ, θα νιώθουν “οικοδεσπότες” καθώς η γειτονιά τους θα γεμίζει με κόσμο και δραστηριότητες.

Βασικές χαράξεις

Οι βασικές συνθετικές αρχές και χαράξεις για το πως θα χωροθετηθούν αυτές οι χρήσεις, προέκυψαν μέσα από τη γεωμορφολογία και τη τοπιογραφία της περιοχής, καθώς και από τη θέση του υπάρχοντος κτιριακού όγκου. Έτσι, καθώς η περιοχή του ΕΟΒ βρίσκεται στο Λαιμό της Βουλιαγμένης, ανάμεσα στον όρμο της Βουλιαγμένης και αυτόν του "Αστέρα", προτείνεται η δημιουργία δύο αντιδιαμετρικών "μπαλκονιών". Το ανατολικό απευθύνεται στα παιδιά που κατά κύριο λόγο θα αθλούνται στο γήπεδο ποδοσφαίρου του ΕΟΒ και το δυτικό αφορά παιδιά και άλογα, όπου θα βρίσκονται στο στίβο θεραπευτικής ιππασίας.

Το ίδρυμα, λειτουργεί ως "κατώφλι" σε μία πορεία, που σχεδιάστηκε να ακολουθεί τη γεωμορφολογία του εδάφους. Η σύνδεση με το νέο κτήριο θεραπευτικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, επιτυγχάνεται μέσω αυτής της πορείας, όπου ο επισκέπτης ανηφορίζει μέσα από το πιο δημόσιο κομμάτι του ιδρύματος και κατηφορίζει προς τη μικρή παραλία στα δυτικά, περνώντας μέσα από τον υπαίθριο χώρο των νέων εγκαταστάσεων. Το κτίριο τοποθετείται πάνω στον κόμβο των μονοπατιών της περιοχής, παραλαμβάνοντας και διαχέοντας όλες τις κινήσεις (οχημάτων, πεζών, ΑμΕΑ και αλόγων), ενώ παράλληλα λειτουργεί σαν "συρραφή" του διάσελου, που δημιουργείται ανάμεσα στις δύο κορυφές: σε αυτή του ΕΟΒ και σε αυτή των οικίσκων της κατασκήνωσης.

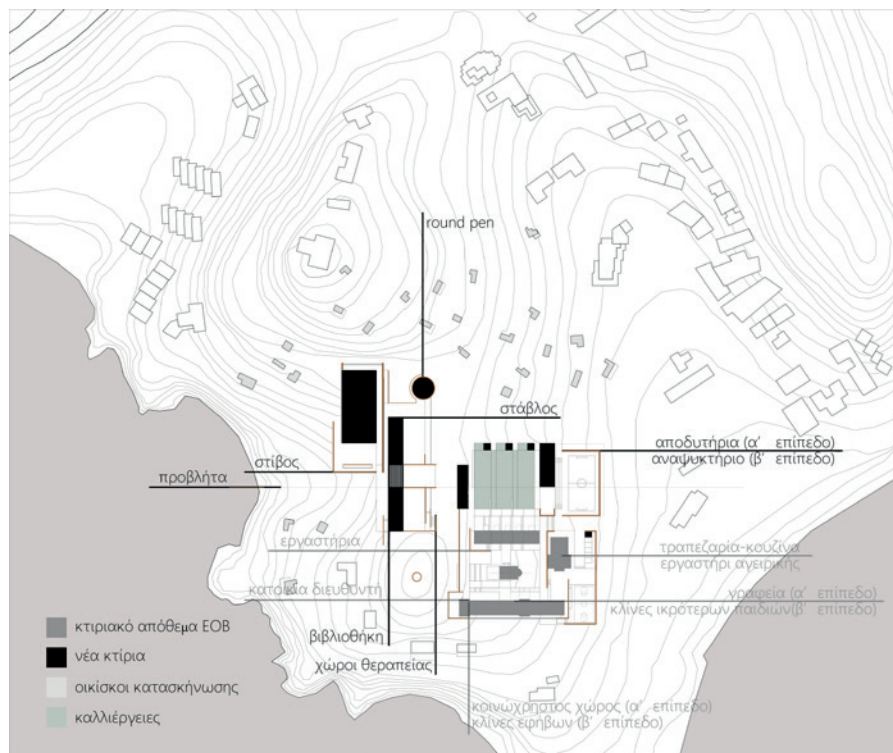

ΛΟΦΟΣ	ΘΑΛΑΣΣΑ
ορφανοτροφείο αρένων συνοταρτή παιδιών (7-25 ετών)	κοινωνικοποίηση/ ερασιγαστροποίηση των παιδιών
πέρασμα λουόμενων	κατάβαση προς τη θάλασσα
10λεπτο περιπάτημα φυλακασμένη περιοχή	περίπατος σποδιακή ανάκτηση της θέας
επίπλοια κατασκευαστική, η καλύτερη περιοχή για τα παιδιά του ορφανοτροφείου (επίπλοια γκαρντάς, ελευθέρια- παιχνίδια)	σχετικά απομονωμένη παράλια αι λουόμενοι καθαρίζουν την παράλια

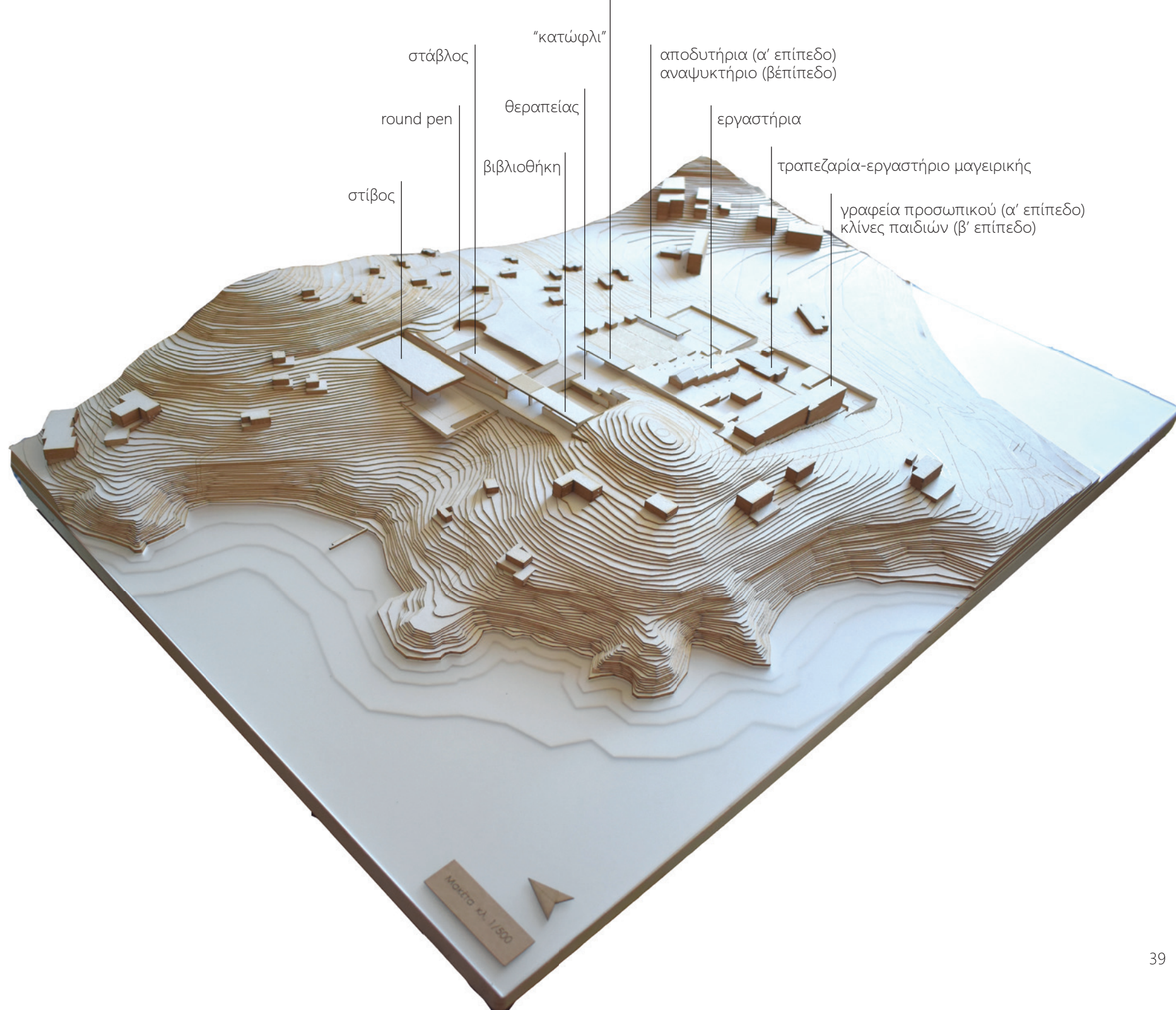
ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ

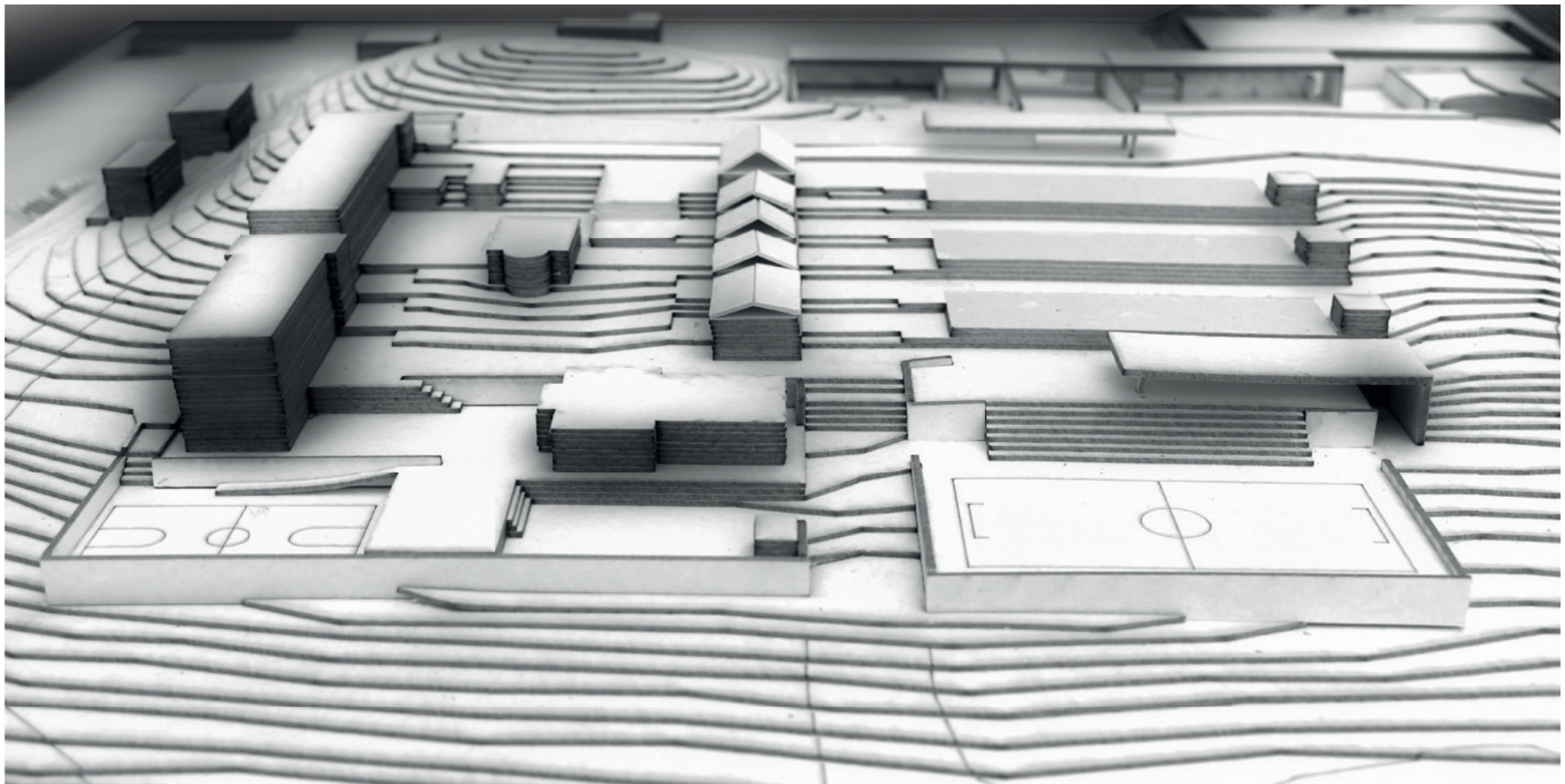
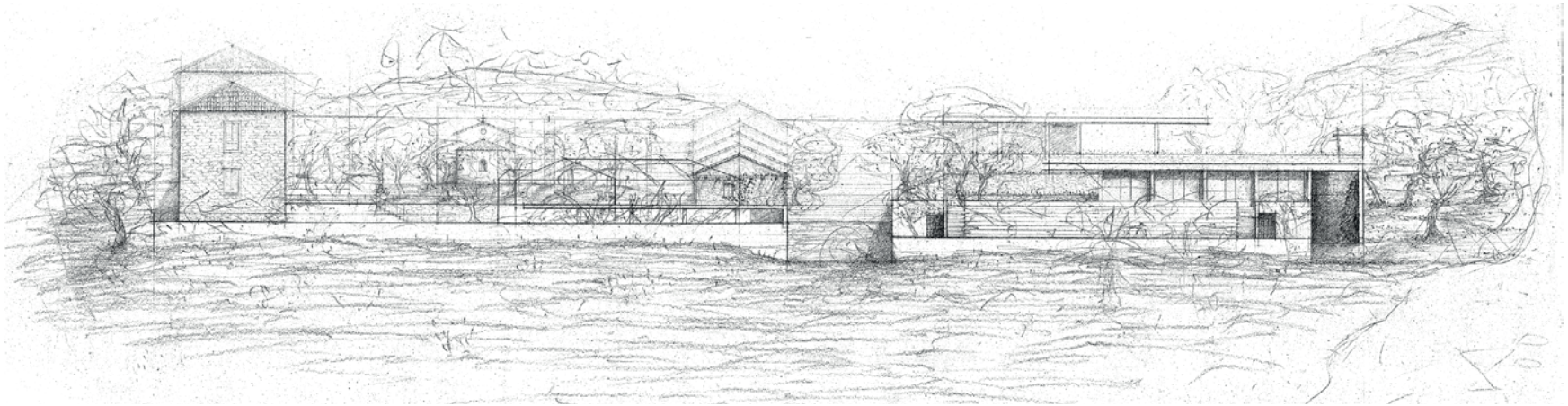

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΙΝΗΣΕΩΝ

ΣΤΑΒΛΟΣ	<ul style="list-style-type: none"> 4 boxes για συνήθη μεγάλα άλογα (Μ xΥ xΥ) 4 boxes για πόνο (Μ xΥ xΥ) roundpen Φ 15 κλειστό ιπποστάσιο 40x20 με δυνατότητα προέκτασης στον υπαίθριο χώρο (συνολική διάσταση 60x20) υπαίθριοι χώροι αελισμού ίππων ημιυπαίθριοι χώροι καθαρισμού-φροντίδας ίππων αελλοστάσιο-πεταλωτήριο πλυντήριο-αύστημα solarium για τους ίππους αποθήκες-αιό αποδυτήρια σταβλιτών αποδυτήρια επισκεπτών εντευκτήριο γραφείο υποδοχής-διοίκησης 	
ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> ψυχοθεραπευτή / ψυχιάτρου εργοθεραπευτή-λογοθεραπευτή φυσικοθεραπευτή 	
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	<ul style="list-style-type: none"> παρασκευαστήριο ?????? κατάστημα ξύλινων ειδών βιβλιοστάσιο αναγνωστήριο 	
ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟ	<p>χρήσεις που σχετίζονται με το υπάρχον γήπεδο ποδοσφαίρου στις εγκαταστάσεις του ΕΟΒ</p> <ul style="list-style-type: none"> γραφείο συλλόγου αναψυκτήριο αποδυτήρια πίσινα φυσικοθεραπείας 	
ΕΝΤΟΣ	<p>25 Οικισκοι κατασκήνωσης</p> <ul style="list-style-type: none"> οικισκοι των 40 τ.μ. (2-4 άτομα) οικισκοι των 60 τ.μ. (4-6 άτομα) φυλάκιο πυροσβεστικής υπηρεσίας 	
ΑΠΟΘΕΜΑ	<p>Κτίριο Α</p> <ul style="list-style-type: none"> εκθεσιακός χώρος εργαστήρια ξυλουργικής εργαστήρια κηπουρικής αποθήκες εργαστηρίων-καλλιτεριών 	
ΚΤΙΡΙΟ	<p>Κτίριο Β</p> <ul style="list-style-type: none"> παρασκευαστήριο τραπέζα εργαστήρια μαγειρικής 	
ΕΟΒ	<p>Κτιριακό συγκρότημα Γ</p> <ul style="list-style-type: none"> ομαδικά οργανωμένες κλίνες παιδιών (7-11 ετών) ατομικές κλίνες εφήβων (12-18) κοινόχρηστος χώρος καθιστικού κατοικία διευθυντή γραφείο διευθύνσης-οικονομικής υπηρεσίας γραφείο κοινωνικής υπηρεσίας-ψυχολόγου ιατρείο ματιοθήκη - πλυντήριο - αποθήκες 	

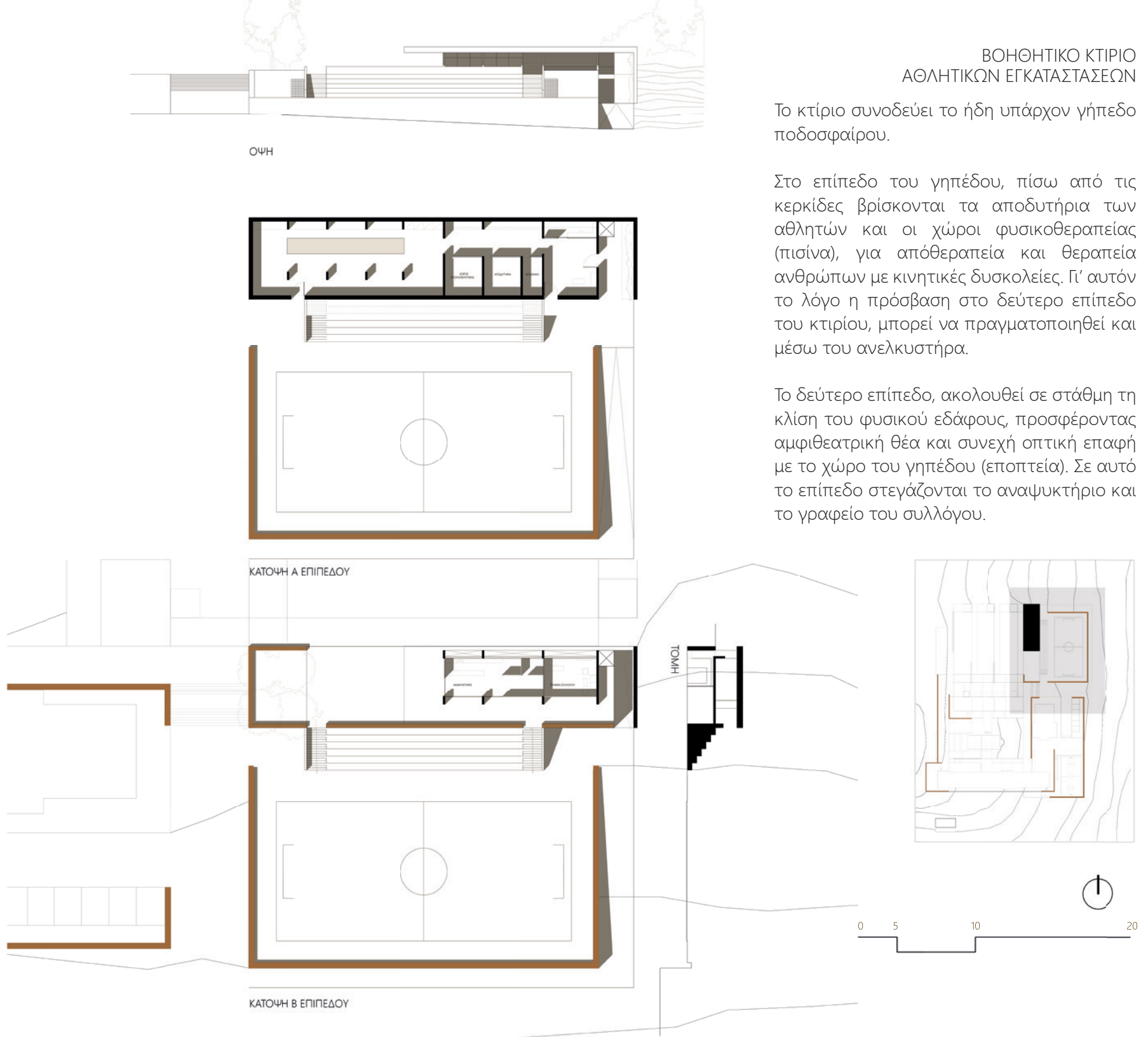

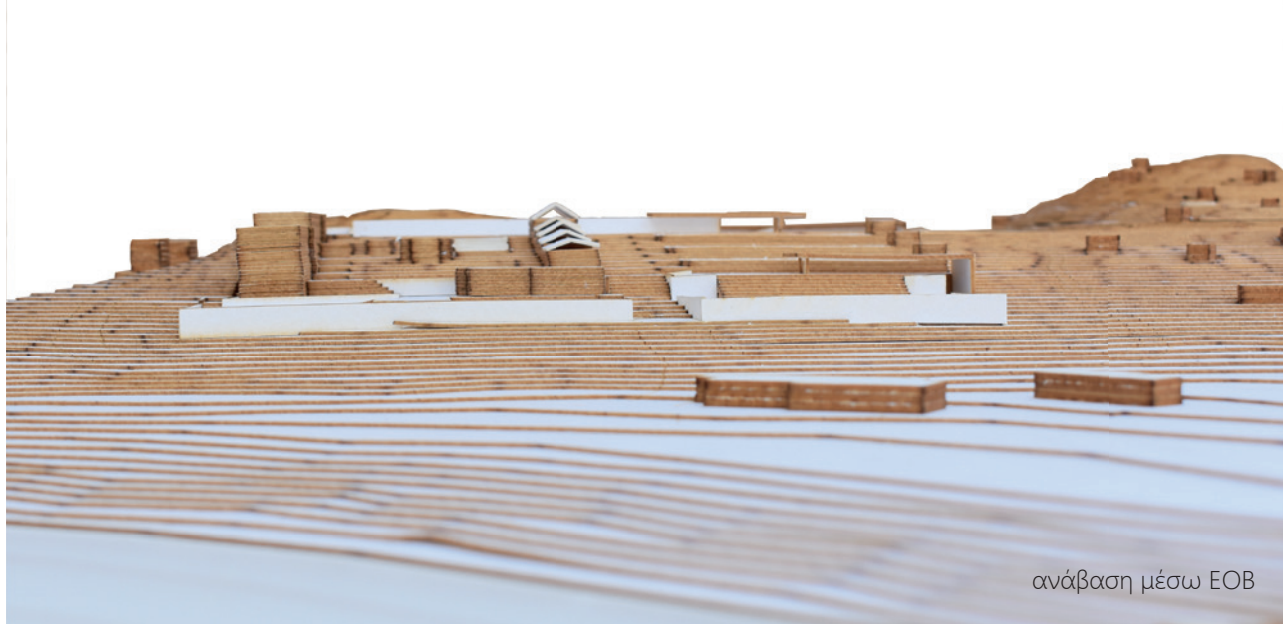
ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΚΤΙΡΙΟ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Το κτίριο συνοδεύει το ήδη υπάρχον γήπεδο ποδοσφαίρου.

Στο επίπεδο του γηπέδου, πίσω από τις κερκίδες βρίσκονται τα αποδυτήρια των αθλητών και οι χώροι φυσικοθεραπείας (πισίνα), για απόθεραπεία και θεραπεία ανθρώπων με κινητικές δυσκολίες. Γι' αυτόν το λόγο η πρόσβαση στο δεύτερο επίπεδο του κτιρίου, μπορεί να πραγματοποιηθεί και μέσω του ανελκυστήρα.

Το δεύτερο επίπεδο, ακολουθεί σε στάθμη τη κλίση του φυσικού εδάφους, προσφέροντας αμφιθεατρική θέα και συνεχή οπτική επαφή με το χώρο του γηπέδου (εποπτεία). Σε αυτό το επίπεδο στεγάζονται το αναψυκτήριο και το γραφείο του συλλόγου.

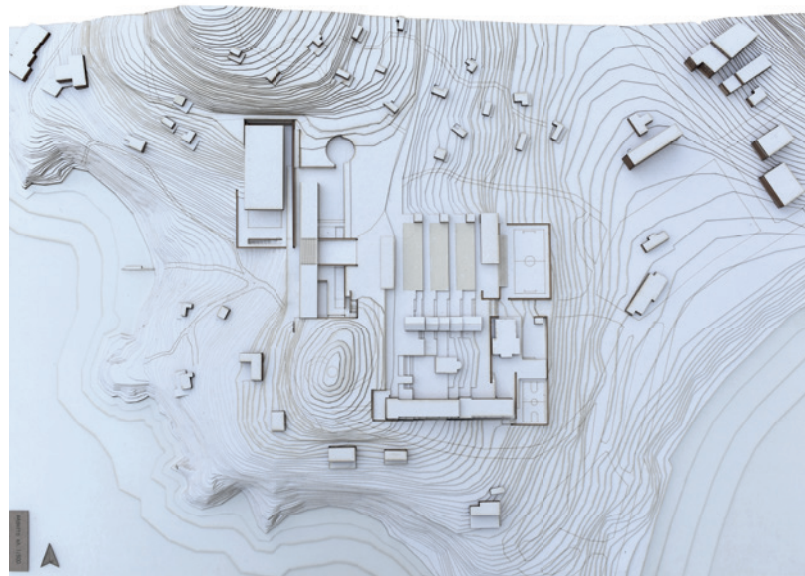
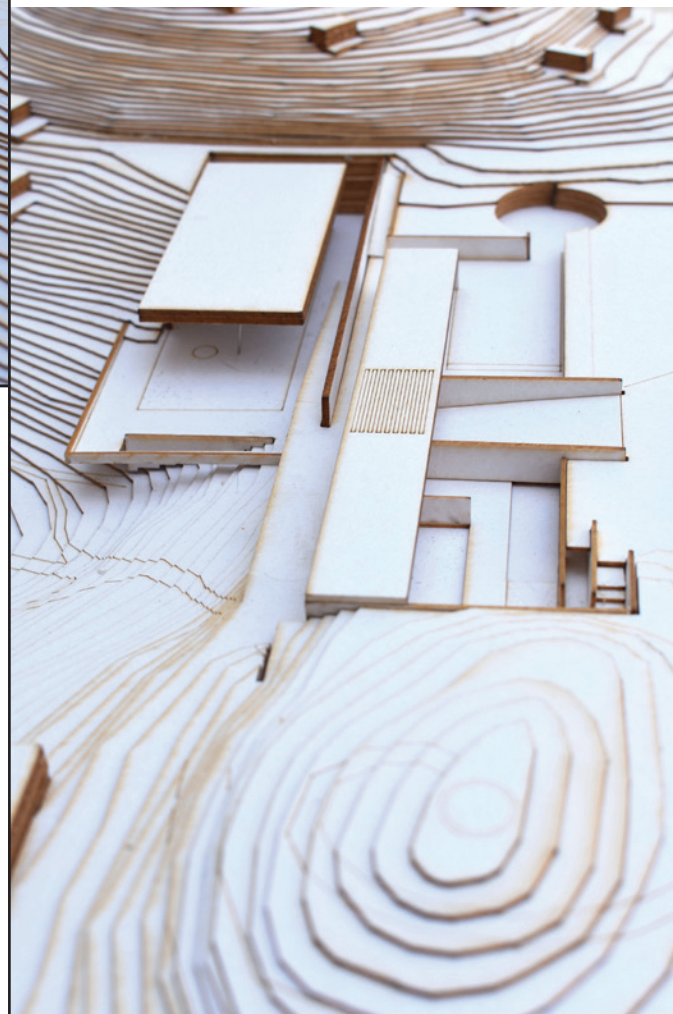
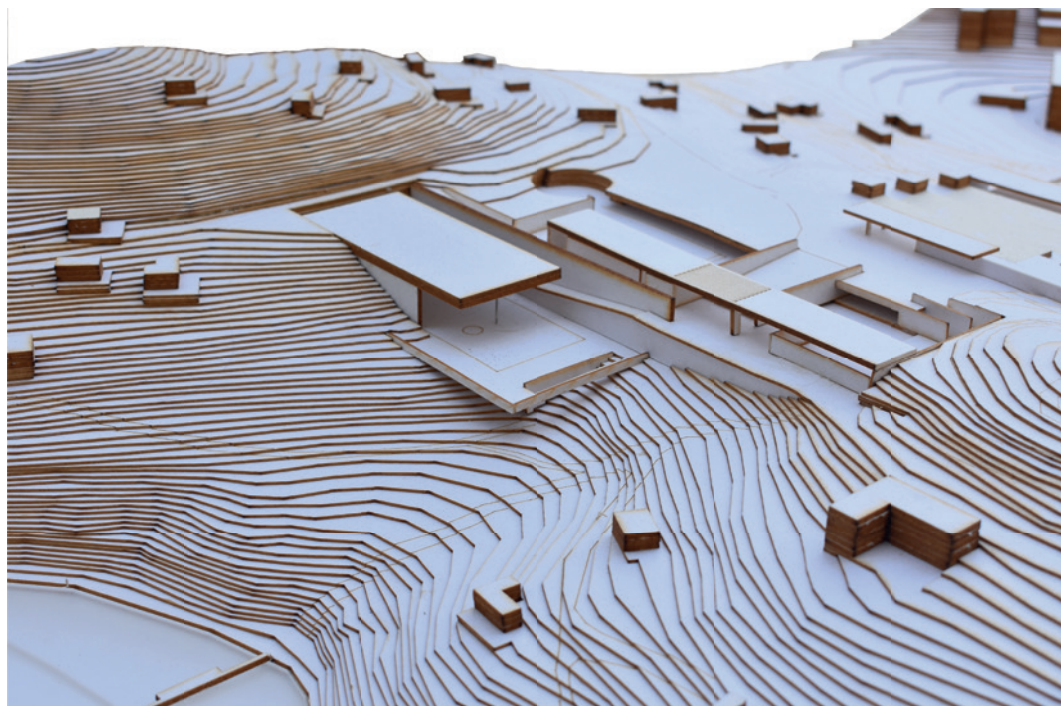

ανάβαση μέσω ΕΟΒ

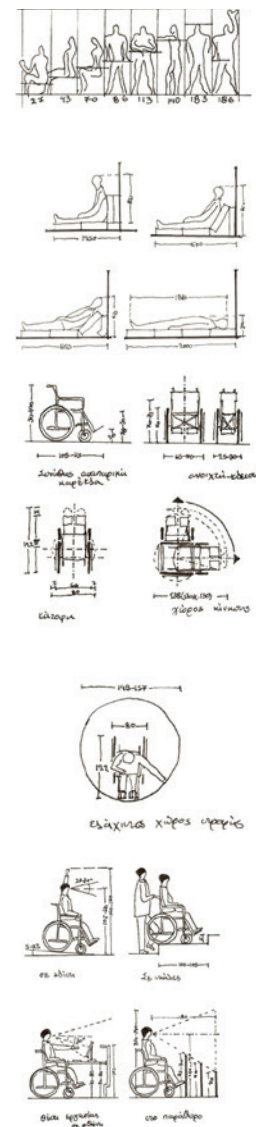
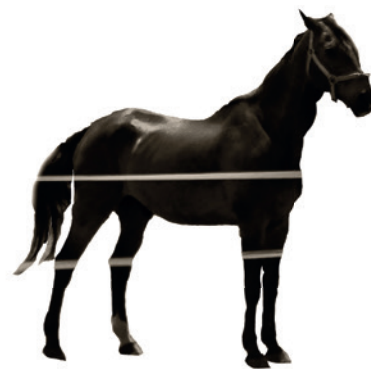
κατάβαση μέσω νέου κτιρίου

Η κλίμακα του Ανθρώπου και του Αλόγου

Πριν ξεκινήσει το κομμάτι της ανάλυσης της σύνθεσης σε μεγαλύτερη κλίμακα, θα αναφερθώ στη προσπάθεια που έγινε για να σχεδιαστούν χώροι που θα φιλοξενούν ανθρώπους ή/και άλογα.

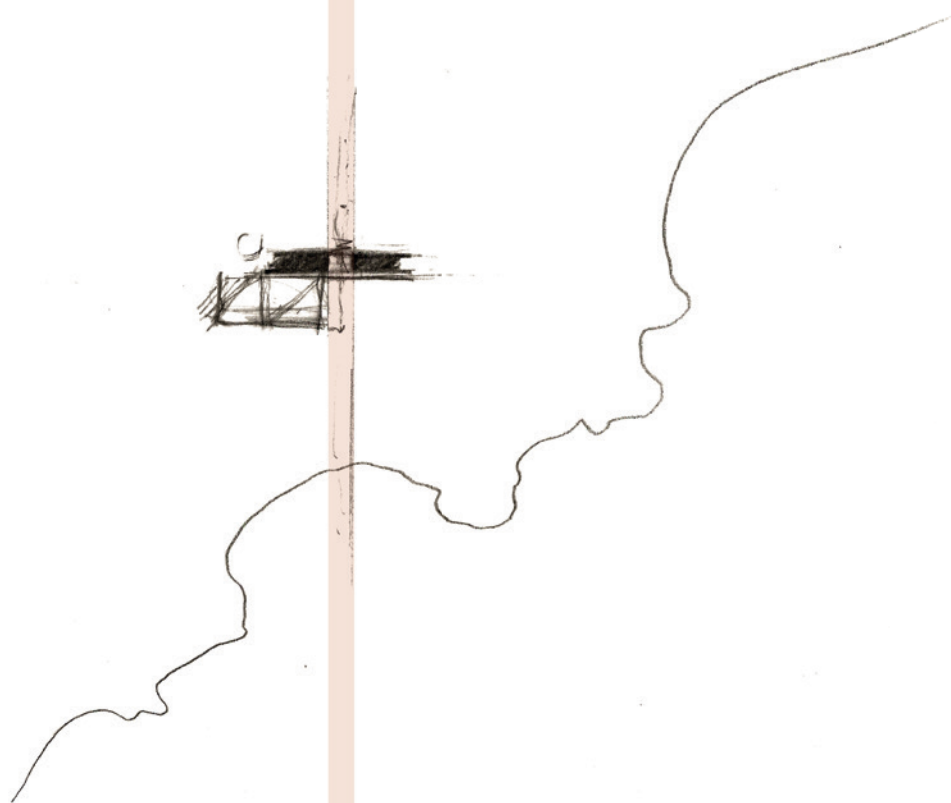
Ενώ όλο το σενάριο εξαρχής βασίστηκε στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος που θα απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε παιδιά, με σκοπό τη θεραπεία, την εκπαίδευσή, την άθληση και τη ψυαχαγωγή τους, δεν μπορούμε να παραβλέψουμε ότι σε αυτόν τον “μικρόκοσμο”, έχει την ίδια θέση και αξία η θεραπεία και η ζωή των αλόγων. Τα άλογα είναι μεγάλα ζώα, πολύ δυνατά, με τάσεις φυγής, γι’ αυτό και οι περισσότεροι χώροι στους οποίους διαμένουν, φυλάσσονται και εκπρέφονται άλογα, περιφράσσονται με ηλεκτροφόρο φράχτη. Το γεγονός αυτό με προβλημάτισε πολύ, αφού μετά από τη τριβή μου με το θέμα της θεραπείας με άλογα, κατάλαβα πως η θεραπεία δεν προέρχεται μόνο μέσα από την ίππευση, αλλά κυρίως μέσα από όλη τη φροντίδα, την επικοινωνία, ακόμη και την οπτική επαφή με αυτό. Η σχέση που δημιουργείται μεταξύ των αλόγων και των ανθρώπων με αυτισμό είναι εντυπωσιακή, στοιχείο που με ενέπνευσε να σχεδιάσω χώρους στους οποίους θα μπορούν να συνυπάρχουν άνθρωποι και άλογα κάτω από μία κοινή στέγη.

Συνθετικές αρχές

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, το νέο κτήριο τοποθετείται πάνω στο κόμβο των μονοπατιών της περιοχής και αποτελεί "συρραφή" των δύο κορυφών. Το στοιχείο αυτό, γέννησε την ιδέα ενός μακρόστενου στεγάστρου και αναλημματικών τοιχίων που εισχωρούν στο έδαφος, ώστε να δίνεται η αίσθηση της "συρραφής". Το βασικό στέγαστρο στεγάζει ανθρώπους-άλογα, αλλά και τον κόμβο των μονοπατιών, τα οποία διαχέονται και πάλι στο φυσικό περιβάλλον, μέσα από ράμπες (κατά κύριο λόγο), καθώς είναι επιτακτική η ανάγκη για τη κίνηση παιδιών με κινητικά και αλόγων. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η βασική πορεία προς και από τη θάλασσα, σχεδιάζεται ως ένα μεγάλο πέρασμα με τη χρήση δύο τοιχίων κάθετων ως προς τη στέγη, ώστε να αντιλαμβάνεται ο επισκέπτης ότι πλέον εισέρχεται σε έναν "άλλο κόσμο". Ο ημιυπαίθριος χώρος του που δημιουργείται, δίνει την ευκαιρία σε περιπατητές και λουόμενους, να σταθούν στο σκιερό πλάτωμα και να απολαύσουν το "belvedere". Το πέρασμα κάτω από το στέγαστρο, οφείλει να είναι αρκετά πλατύ, καθώς συγκεντρώνει πολλές κινήσεις ταυτόχρονα: παιδιών και αλόγων που επιστρέφουν από τον περίπατο, μαθητών και δασκάλων που αναζητούν το χώρο της βιβλιοθήκης, γονέων που περιμένουν τα παιδιά τους να ολοκληρώσουν τη θεραπεία και λουόμενων που κατηφορίζουν προς τη παραλία.

Σταδιακή ανάπτυξη σχέσης παιδιού-αλόγου

οπτική προσέγγιση από απόσταση
Το παιδί στέκεται πιο ψηλά από το άλογο
βρίσκεται σε πλεονεκτική θέση
παρατηρεί το άλογο

οπτική προσέγγιση από μικρή απόσταση-χώρισμα
το παιδί στέκεται απέναντι από το άλογο
πλεονεκτική θέση αλόγου σε αυτή τη θέση
το άλογο "σκανάρει" το παιδί

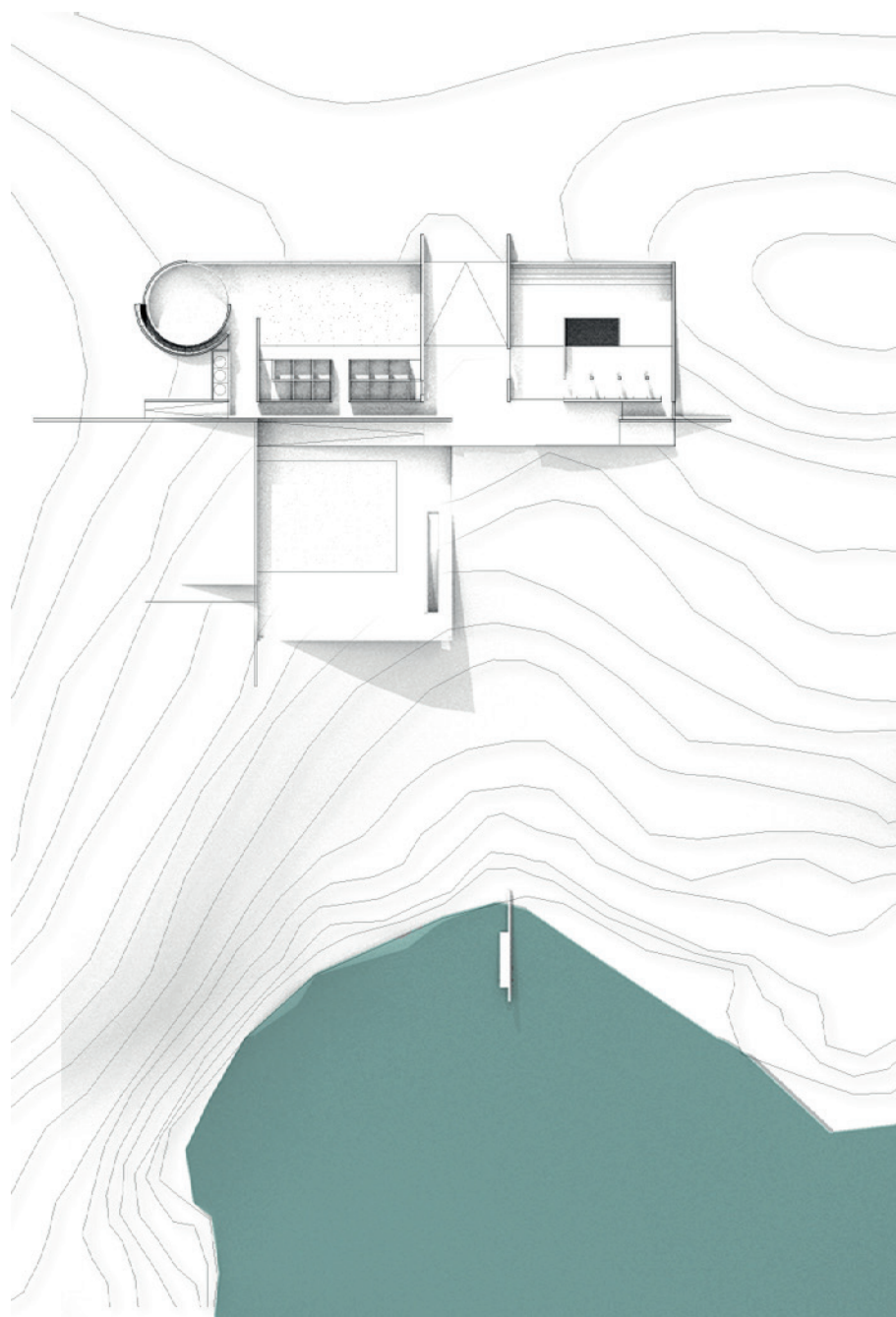
το παιδί στέκεται δίπλα στο άλογο -συμφιλίωση
δίνεται ο χρόνος να βρουν τον κώδικα επικοινωνίας

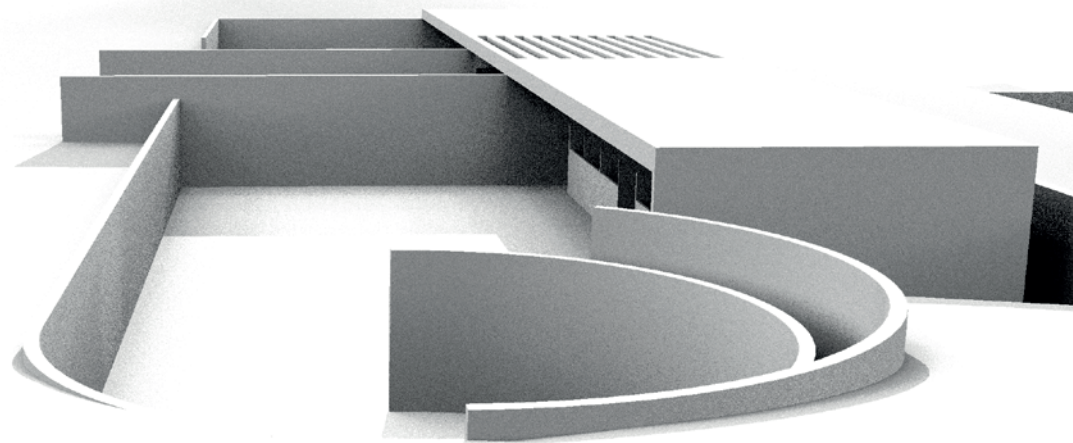

το παιδί πλέον στέκεται πάνω στο άλογο-ιππεύει

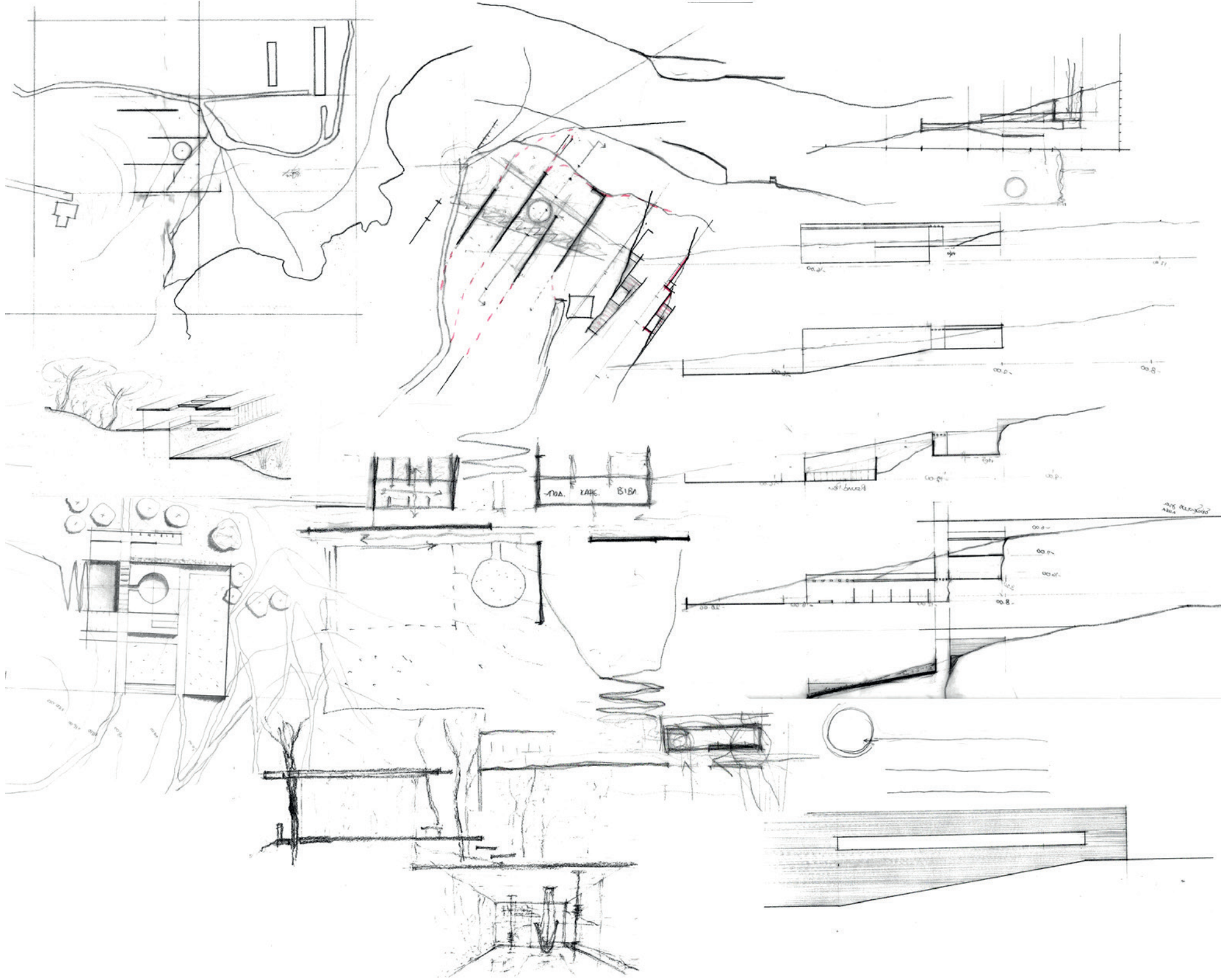

Η συνύπαρξη ανθρώπων και αλόγων είναι θεμιτή, αλλά πρακτικοί λόγοι δεν επιτρέπουν τη συνεχή κοντινή επαφή τους. Αρχικά, το "σπίτι" των αλόγων (ο στάβλος) δεν μπορεί να είναι διαρκώς επισκέψιμος από οποιονδήποτε περαστικό, καθώς τα άλογα έχουν και αυτά ένα ημερήσιο πρόγραμμα, κατά το οποίο ξυπνούν, τρέφονται, καθαρίζονται, εκπαιδεύονται, θεραπεύονται και αφήνονται ελεύθερα και κοιμούνται σχετικά νωρίς σε σχέση με το αντίστοιχο πρόγραμμα των ανθρώπων. Ακόμη, οι στάβλοι, όσο καλά κι αν καθαρίζονται, λόγω των πολλών ακαθαρσιών των ζώων, τυχαίνει κάποιες μέρες να έχουν δυσάρεστη μυρωδιά, κάτι που αποτρέπει την ύπαρξη ανθρώπων, που διαβάζουν, παίζουν, ρεμβάζουν. Για αυτούς τους λόγους λοιπόν, προέκυψε ένας διαχωρισμός ανάμεσα στον "κόσμο των αλόγων" και "τον κόσμο των ανθρώπων", επιτρέποντας όμως πάντα την οπτική επαφή μεταξύ τους, από διάφορα σημεία όπου υπάρχει εποπτεία του χώρου. Αυτός ο κόμβος που μεταφέρεται πλέον μέσα στο χώρο των νέων εγκαταστάσεων, διαχωρίζει τους δύο "κόσμους", στους οποίους δημιουργούνται εκατέρωθεν δύο αίθρια. Τα αίθρια αυτά λειτουργούν ως εσωτερικές αυλές και εκμεταλλεύονται την υποβάθμιση του εδάφους, δημιουργώντας ασφαλείς χώρους για να είναι παιδιά και άλογα ελεύθερα, χωρίς ασφυκτική επιτήρηση και ούτε ηλεκτροφόρους φράχτες αντίστοιχα.

Round Pen_ ο χώρος εκπαίδευσης των αλόγων,
ως συνέχεια του αιθρίου

-Στη μία πλευρά του "αίθριου των ανθρώπων" βρίσκεται ο πιο δημόσιος χώρος της βιβλιοθήκης και του καφέ, τοποθετημένος στον κύριο όγκο, ενώ απέναντι, υπόσκαφα, έχουν τοποθετηθεί οι αίθουσες θεραπειών, για μεγαλύτερη ιδιωτικότητα. Τα παιδιά με αναπτυξιακές και επικοινωνιακές δυσκολίες έχουν την ανάγκη να βρίσκονται σε ένα περιβάλλον με συγκεκριμένες προσλαμβάνουσες, ώστε να μην αποσπώνται συνεχώς. Επομένως η δυνατότητα που δίνεται στο να βρίσκονται συγκεντρωμένα σε ένα χώρο χωρίς ιδιαίτερα αδρές υφές, αλλά "γοητευτικά φυσικά στοιχεία", όπως είναι το νερό και τα φυτά-δέντρα.

-Τα boxes των αλόγων είναι στραμμένα στο "αίθριο των αλόγων". Στον κύριο όγκο, που έχει μεγάλο ύψος, είναι τοποθετημένα τα συνήθη μεγάλα άλογα, ενώ αντικριστά, βρίσκονται τα boxes των πόνι, καθώς ο χώρος είναι υπόσκαφος και έχει χαμηλότερο ύψος. Τα άλογα μπορούν να παραμένουν εκτός των boxes όλη την ημέρα, ενώ παράλληλα υπάρχει ο χώρος για να αναπτυχθεί αυτή η σχέση ανθρώπου-αλόγου, μέσα από τη διαδικασία του ταΐσματος, της φροντίδας και της καθαριότητας, του περίπατου κ.α.

Το στοιχείο του νερό είναι βασικό της σύνθεσης, καθώς τα περισσότερα παιδιά και κυρίως τα παιδιά που ανήκουν στο φάσμα του αυτισμού, εκφράζουν μία ιδιαίτερη αγάπη για το υγρό στοιχείο -κυρίως αυτό που έχει τη δυνατότητα να κινείται. Από την άλλη πλευρά, τα άλογα καταναλώνουν πολλά λίτρα νερού καθημερινά, επομένως είναι αναγκαία η ύπαρξη ποτίστρας στα περισσότερα σημεία του στάβλου. Σχεδιάστηκε λοιπόν, μία πορεία του νερού, η οποία ξεκινάει από το αίθριο των ανθρώπων και καταλήγει σε αυτό τον αλόγων.

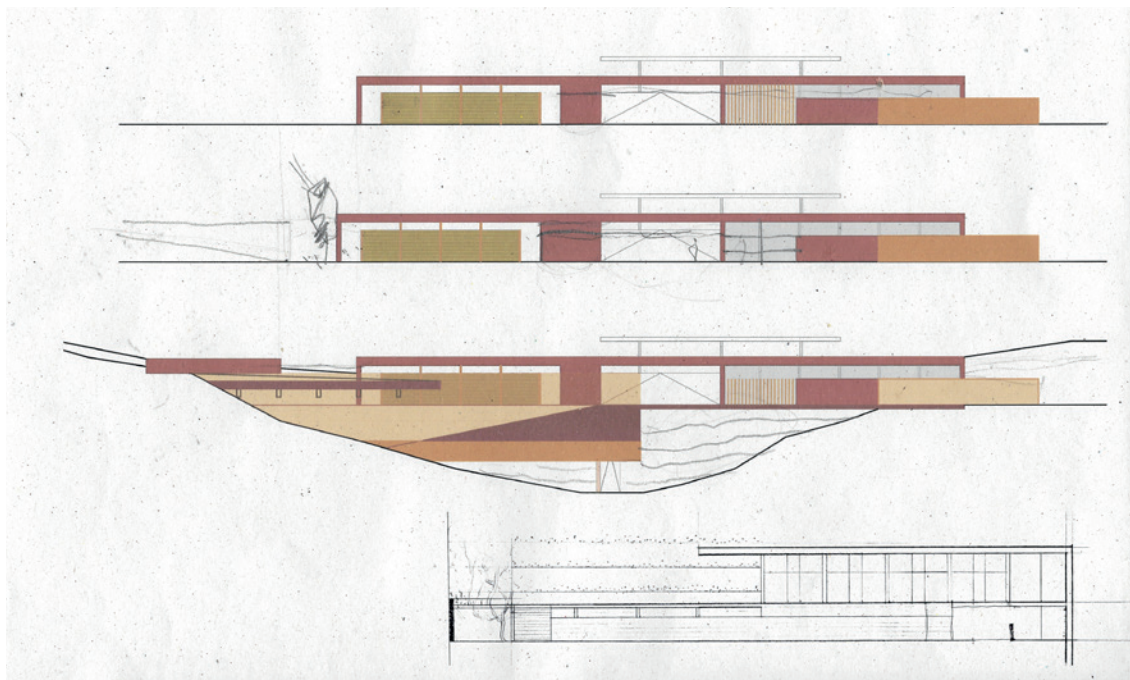
Το Round Pen (κυκλικός στίβος) έχει τοποθετηθεί σε συνάρτηση με τον υπαίθριο χώρο, αλλά αναγκαία "διατηρεί έναν πιο κλειστό χαρακτήρα", καθώς εκεί γίνεται η εκπαίδευση των αλόγων ή συγκεκριμένες ασκήσεις θεραπείας κατά τις οποίες δεν χρειάζεται μεγάλος χώρος (όπως αυτός του κλειστού στίβου).

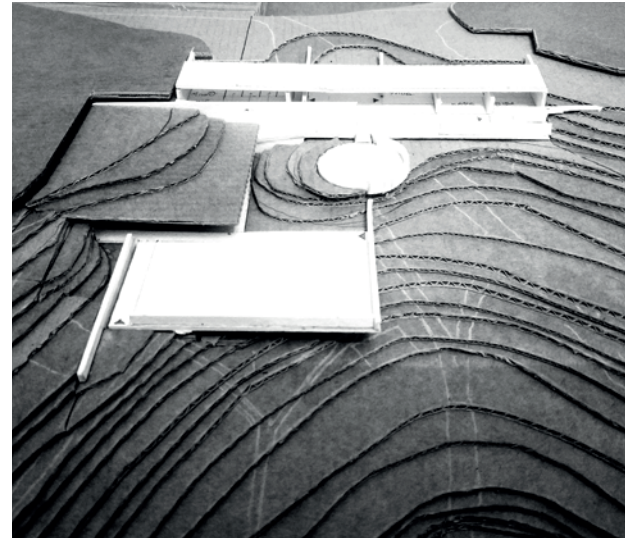
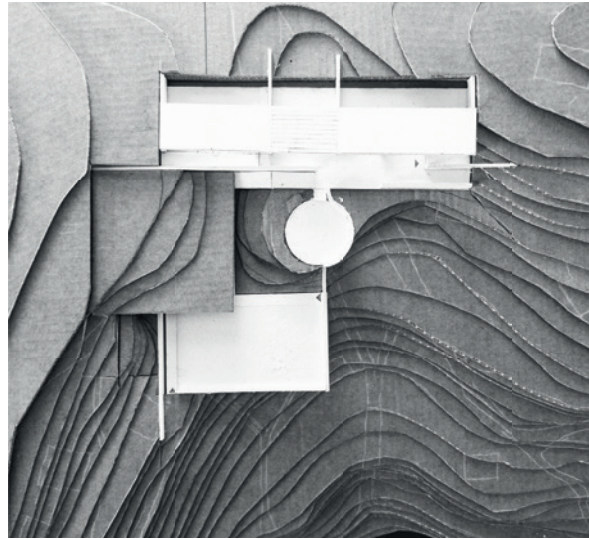
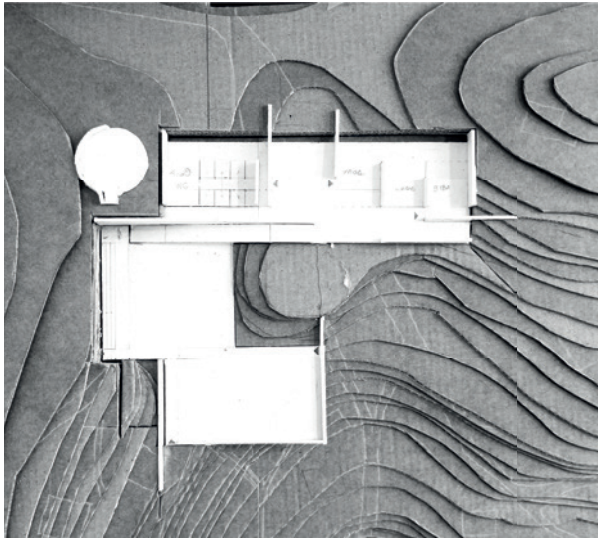
Ο κλειστός στίβος, αποτελεί κύριο μέρος της σύνθεσης, καθώς είναι ο χώρος που γίνονται οι περισσότερες θεραπείες. Παρέχει τη δυνατότητα στους ανθρώπους με θέματα υγείας, που δεν αντέχουν στις ακραίες καιρικές συνθήκες, να πραγματοποιήσουν τη θεραπεία τους και τις δύσκολες μέρες του χειμώνα και του καλοκαιριού. Επίσης, τα άλογα μπορούν να αφεθούν ελεύθερα μέσα σε αυτόν το χώρο, ακόμη και τις μέρες που βρέχει. Η πρόσβαση σε αυτόν γίνεται από μία διαμήκης ράμπα, η οποία φαίνεται να εισχωρεί μέσα στο στίβο, δημιουργώντας μία έντονη αντίθεση με το βαρύ στέγαστρο, που στεγάζει το στίβο.

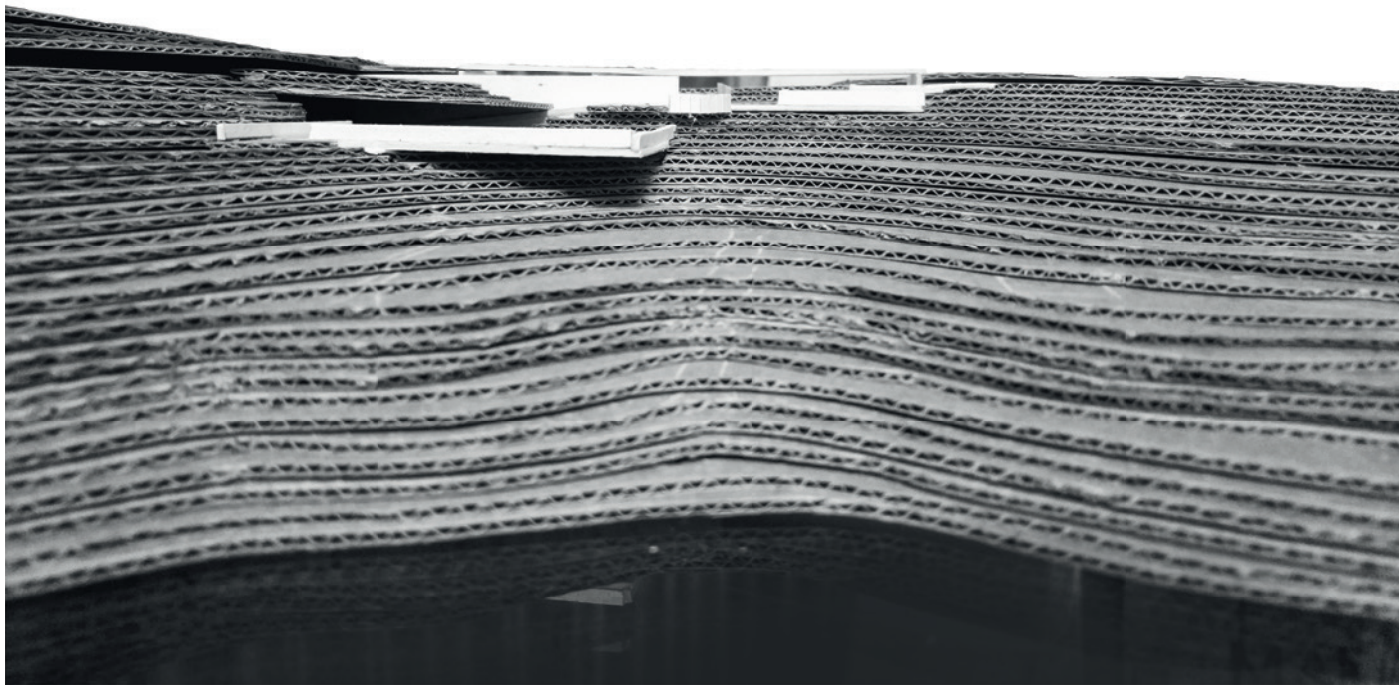
Οι διαστάσεις του στίβου είναι αναγκαία μεγάλες, γεγονός που δυσκολεύει την ένταξή του στο φυσικό τοπίο. Σχεδιάστηκε λοιπόν, έτσι ώστε να φαντάζει πως αναδύεται μέσα από το λόφο, με σκοπό τη καλύτερη εναρμόνισή του με τη κλίση του εδάφους.

Προέκταση του κλειστού στίβου είναι "το μπαλκόνι των αλόγων", πράγμα που σημαίνει πως τις ημέρες που οι συνθήκες το επιτρέπουν, η θεραπεία μπορεί να πραγματοποιηθεί και στον υπαίθριο χώρο του. Στο τέλος του μπαλκονιού υπάρχει μία "σχισμή" μέσω της οποίας μπορούν άνθρωποι και άλογα να κατηφορίσουν προς τη θάλασσα.

Στον εξωτερικό αυτό χώρο, βρίσκεται ένας κυλινδρικός όγκος, με διττό ρόλο. Λειτουργεί ως βασικό φέρον στοιχείο της στέγης και ταυτόχρονα εγκιβωτίζει το κλιμακοστάσιο που οδηγεί άμεσα στο δώμα του στίβου. Το δώμα του στίβου είναι φυτεμένο με χορτάρι για τη βοσκή των αλόγων. Τα άλογα έχουν ιδιαίτερα καλή αντίληψη του χώρου και των κινδύνων, επομένως δεν κινδυνεύουν να πέσουν στο κενό, γεγονός που οδήγησε στην απομάκρυνση της στέγης από το φυσικό έδαφος του λόφου, επιτρέποντας την ελευθερία των αλόγων και πάλι χωρίς τη χρήση ηλεκτροφόρου φράχτη.

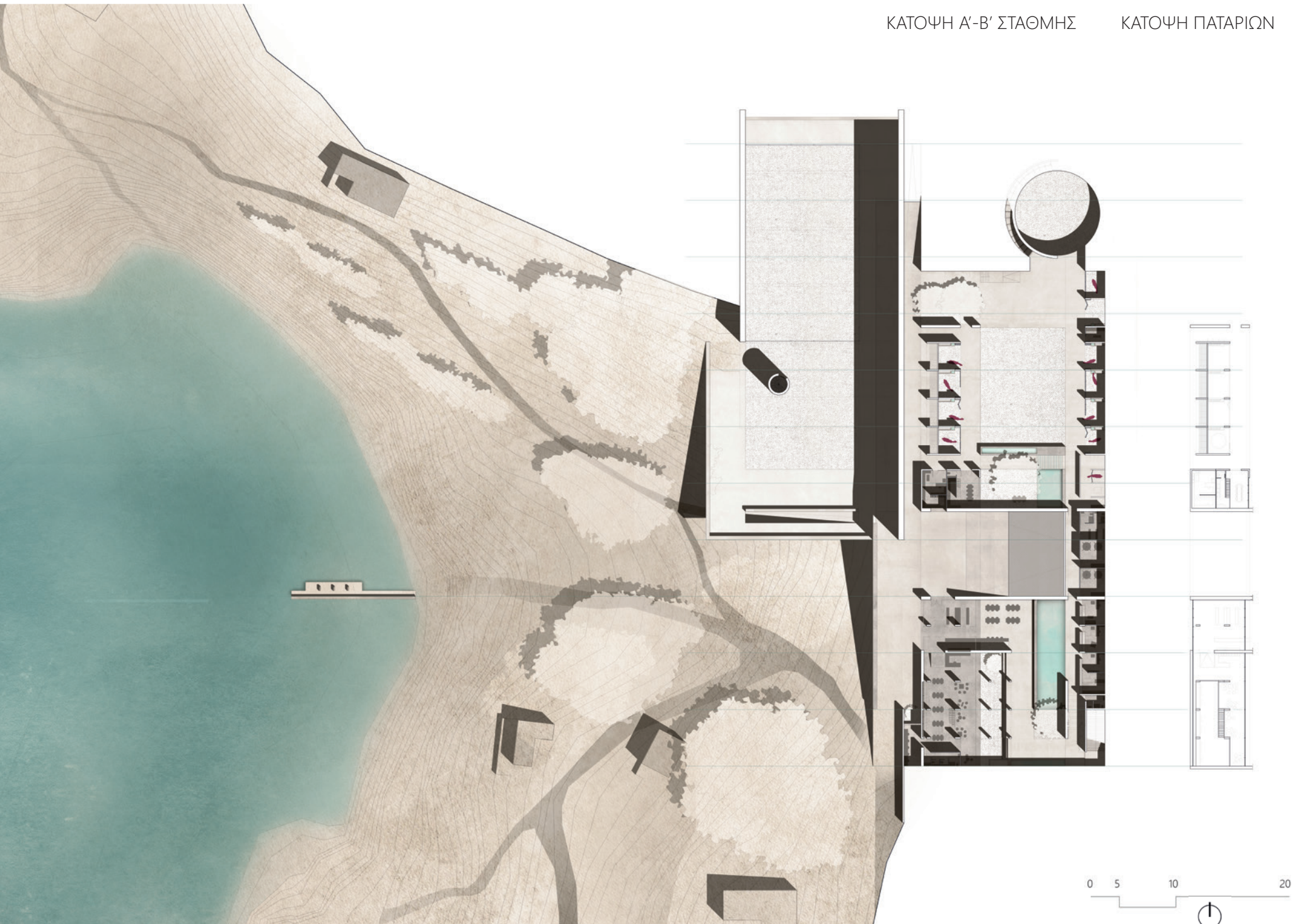

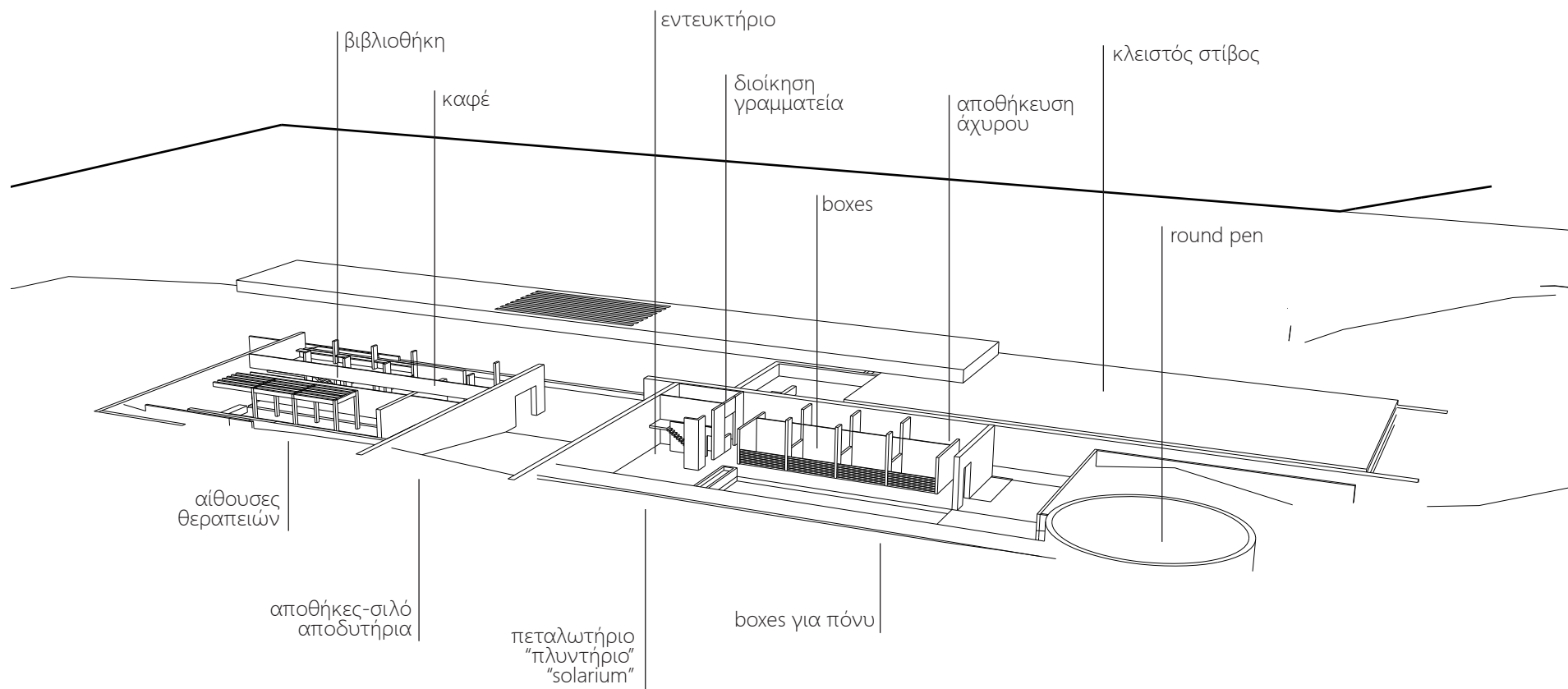

ΚΑΤΟΨΗ Α'-Β' ΣΤΑΘΜΗΣ

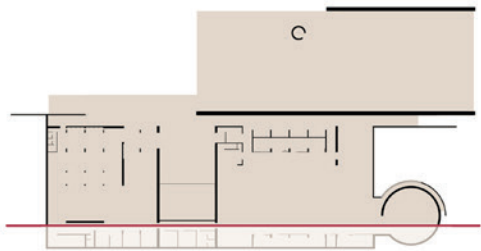
ΚΑΤΟΨΗ ΠΑΤΑΡΙΩΝ

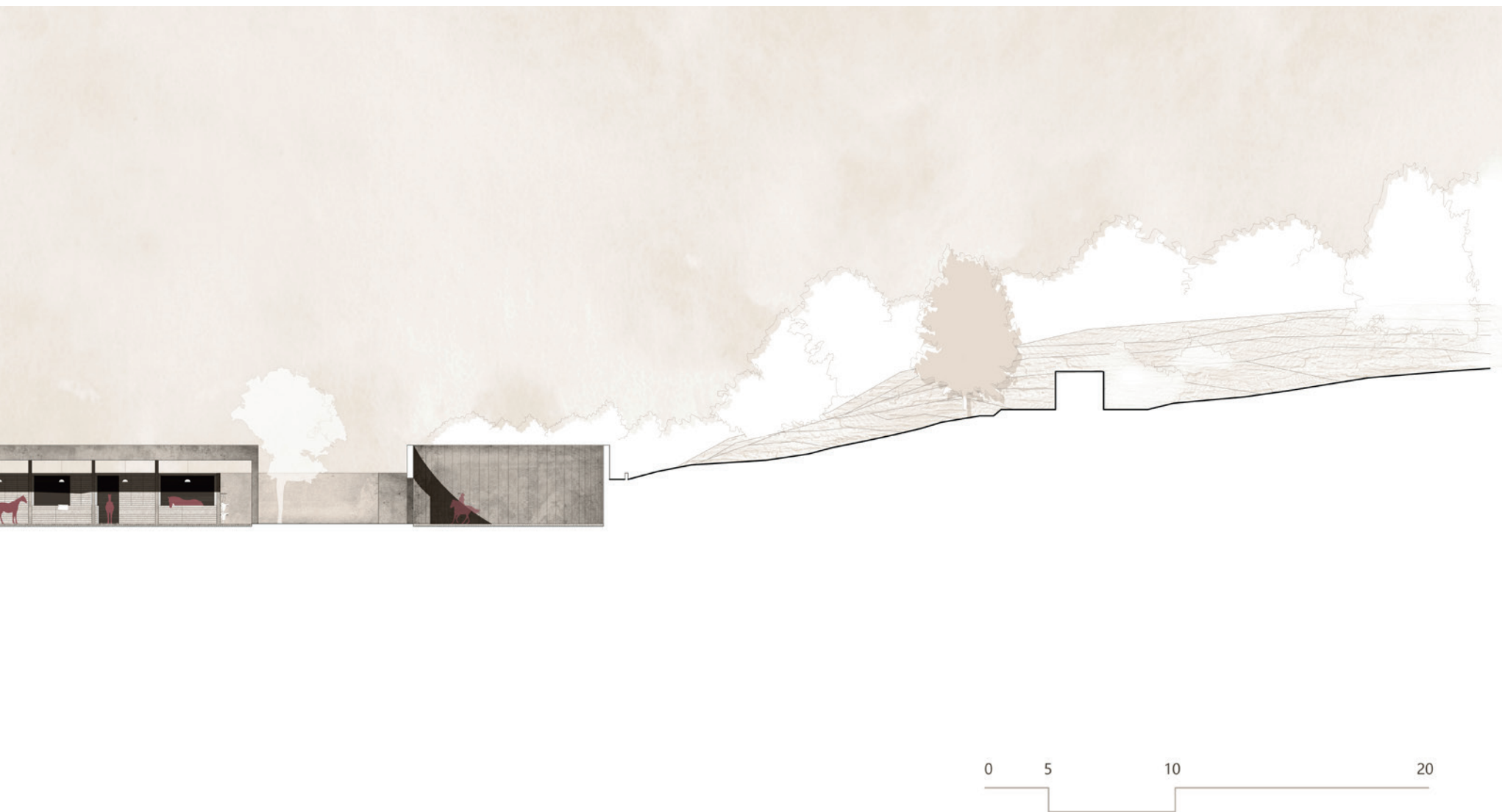

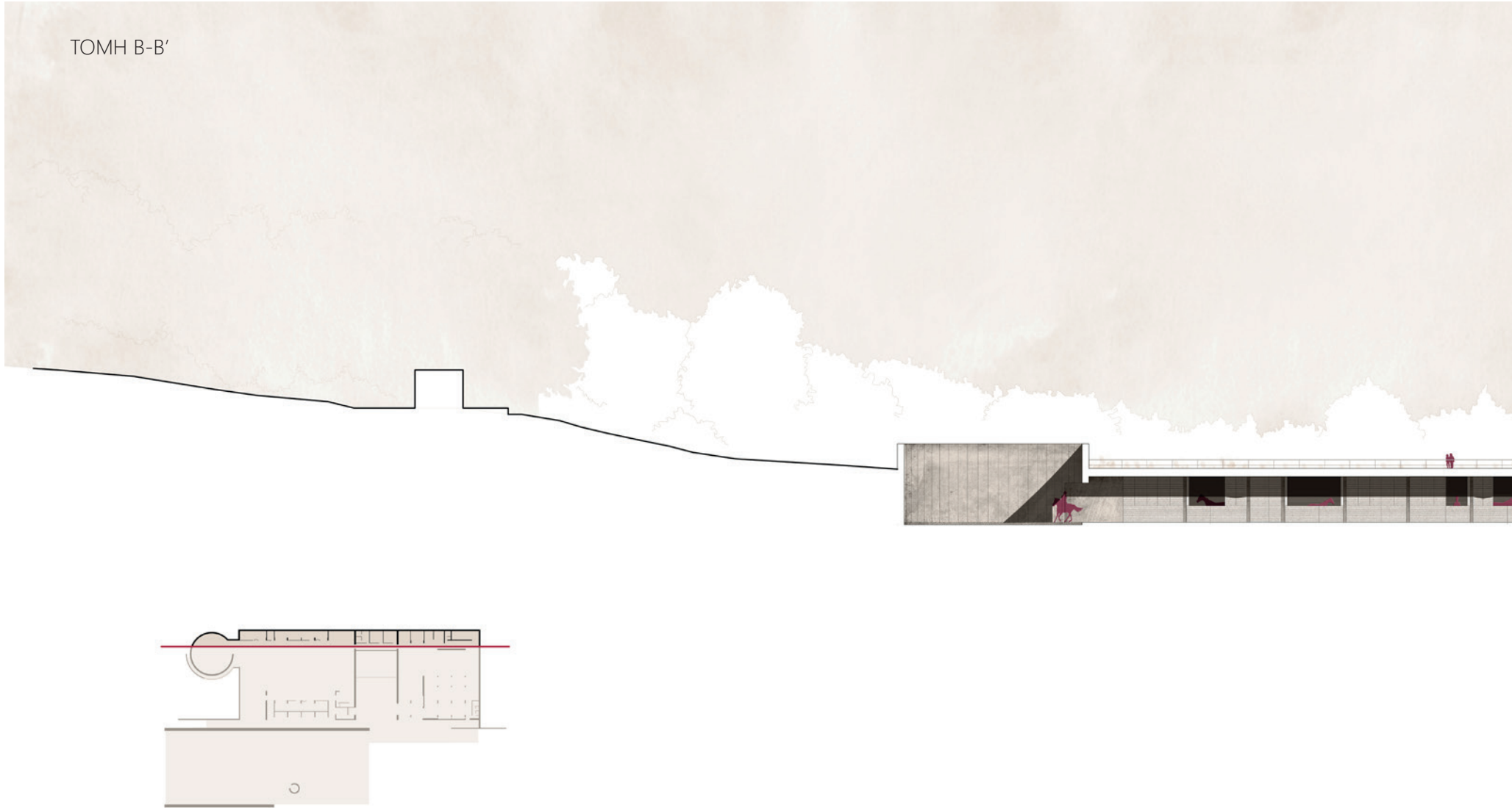
Το υλικό που χρησιμοποιείται κατά κύριο λόγο είναι το μπετον, ώστε να μπορέσει να καλύψει τις ανάγκες για μεγάλα ανοίγματα. Αισθητικά δίνει ένα ήρεμο αποτέλεσμα, σε αντίθεση με την αδρότητα άλλων υλικών (όπως η πέτρα), στοιχείο που ίσως ενοχλεί τα άτομα τα οποία θα φιλοξενοούνται στον χώρο. Επίσης καθώς ο στάβλος είναι αναγκαίο να ασβεστώνεται συχνά -για λόγους υγιεινής- κάποια στοιχεία (φέροντα) είναι από μπετόν, ενώ άλλα που δεν φέρουν και μπορούν να αντικαθιστούνται, είναι στοιχεία από ξύλο (ξύλινα πτυσσόμενα πανέλα). Ξύλινες είναι και οι οριζόντιες περσίδες για σκίαση στην ανατολική όψη της βιβλιοθήκης, ενώ στη δυτική πλευρά έχουν τοποθετηθεί μεταλλικές βέργες στις οποίες αναρριχώνται φυτά, με στόχο να "χάνεται" η όψη μέσα στη φύση, αφήνοντας μόνο τη μπετονένια πλάκα να φαίνεται σαν "γραμμή" μέσα στο τοπίο.

TOMH A-A'

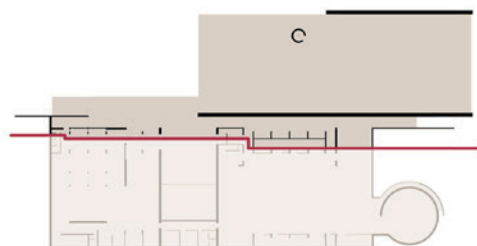

TOMH B-B'

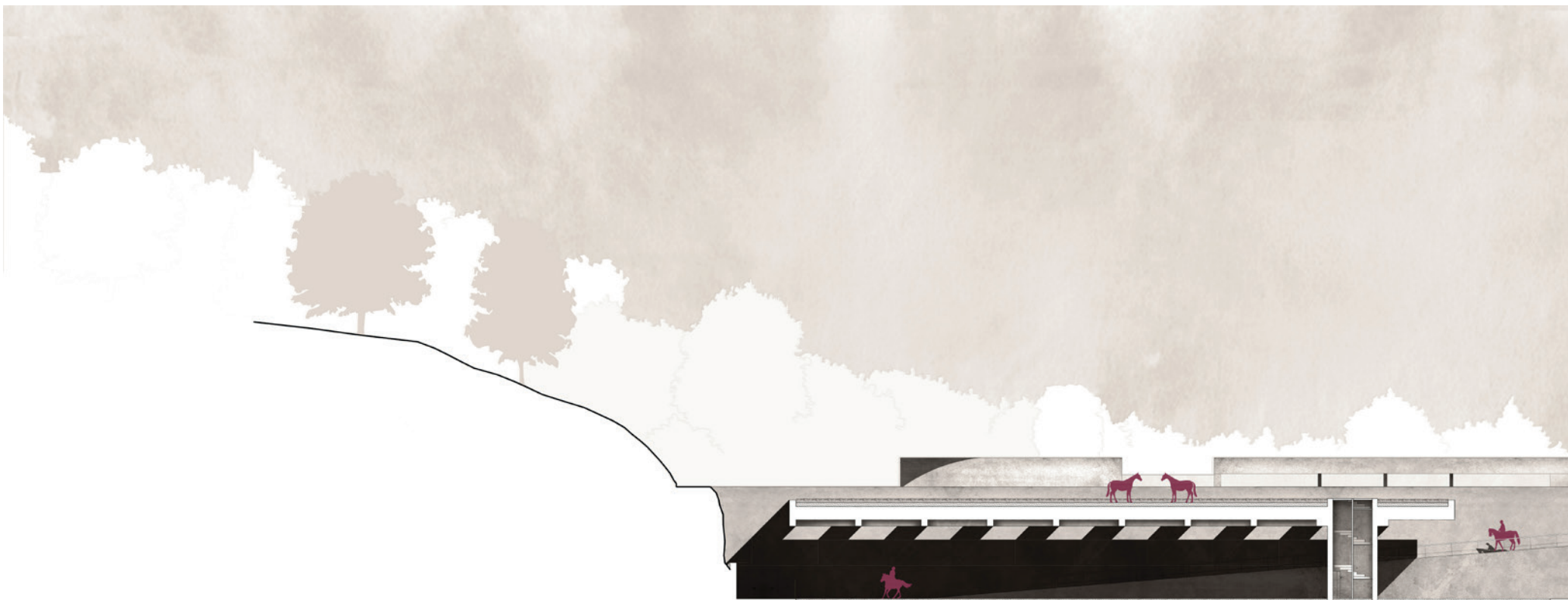

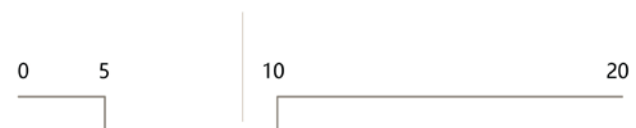
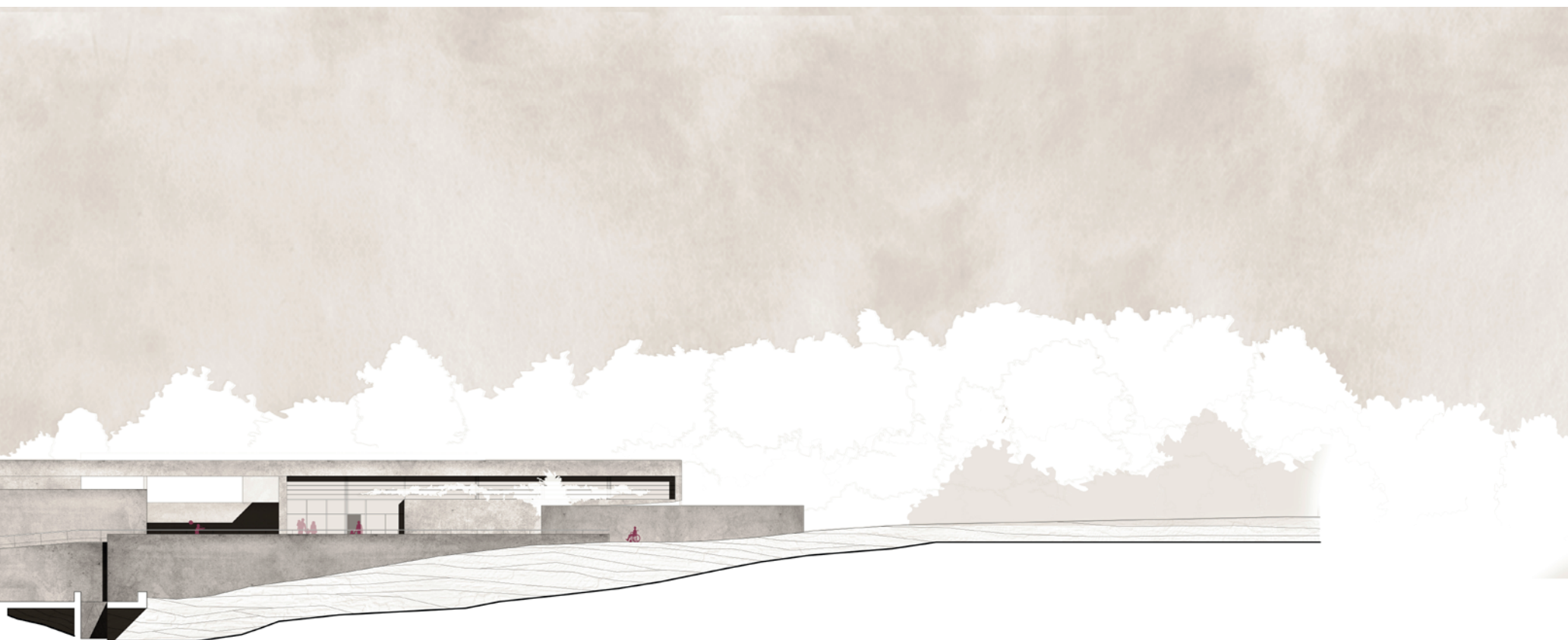
ΤΟΜΗ Γ-Γ'

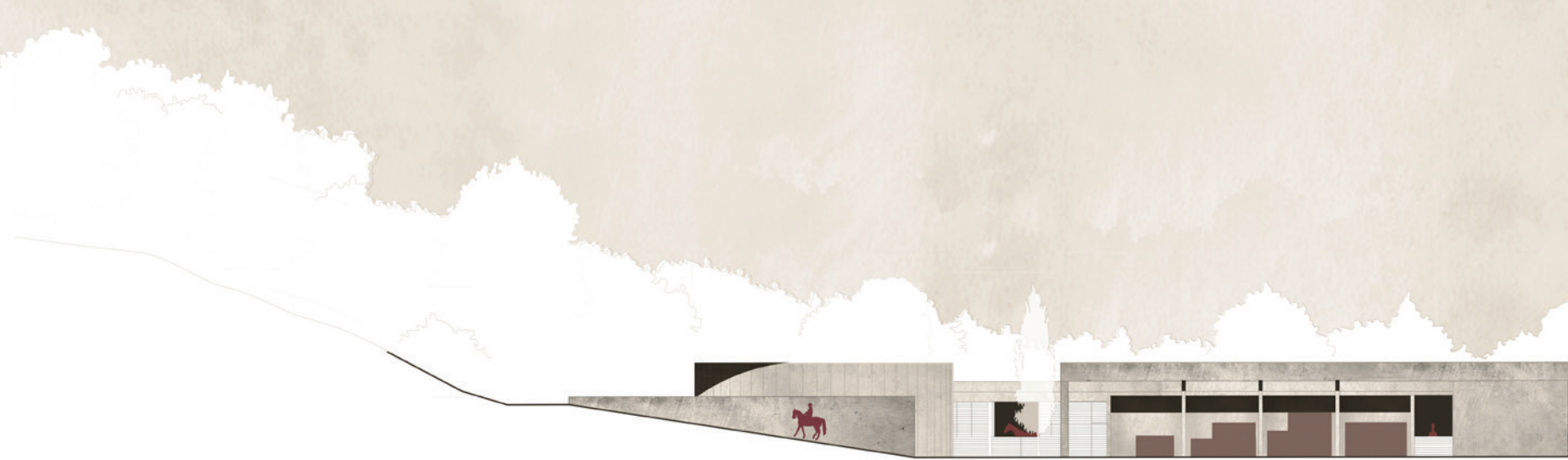

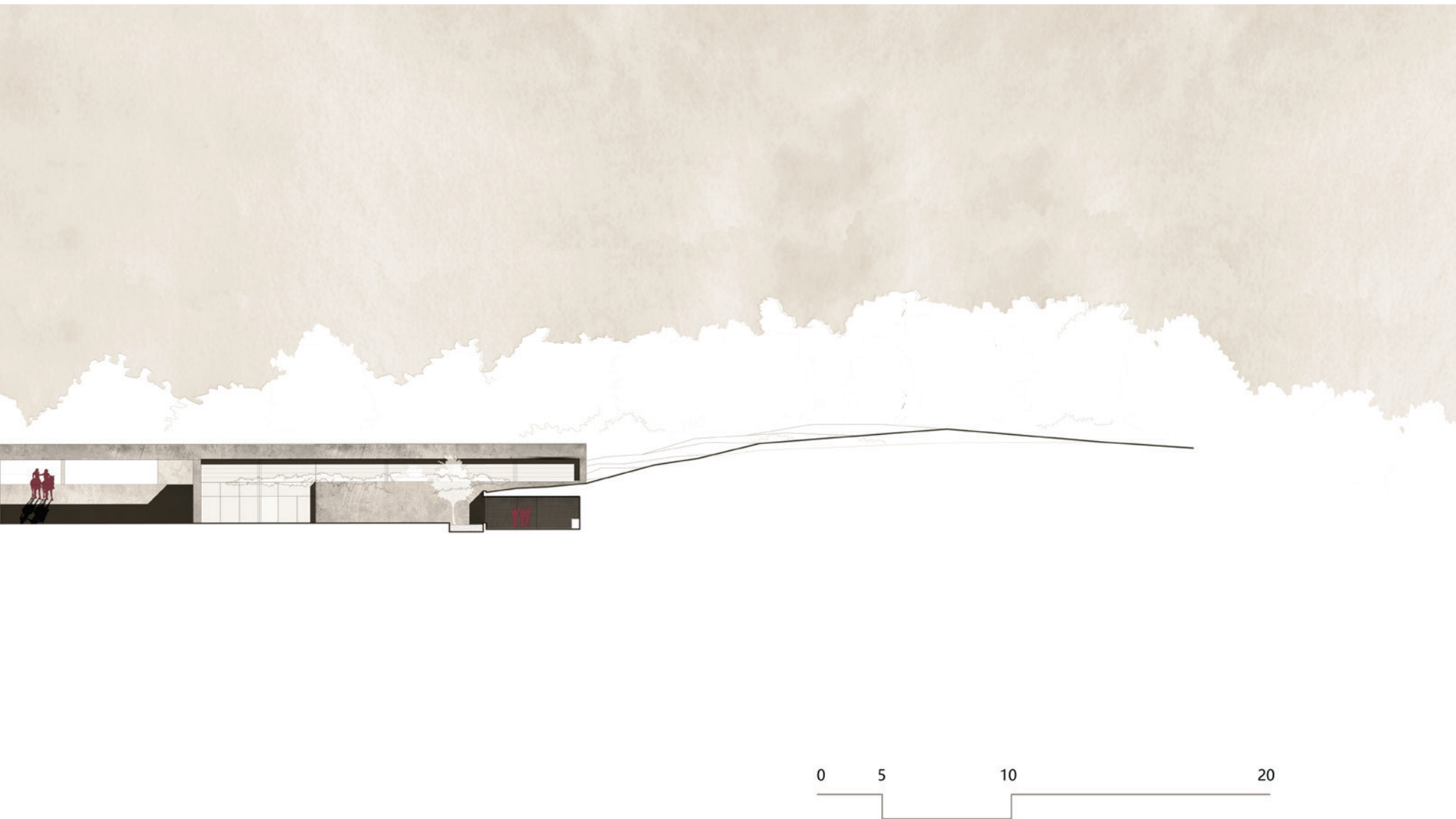

TOMH Δ - Δ

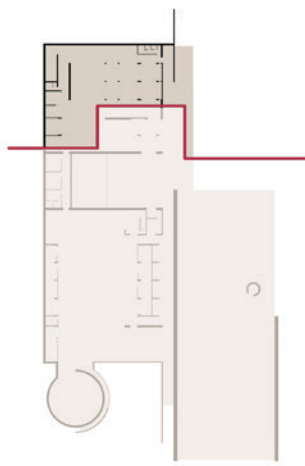
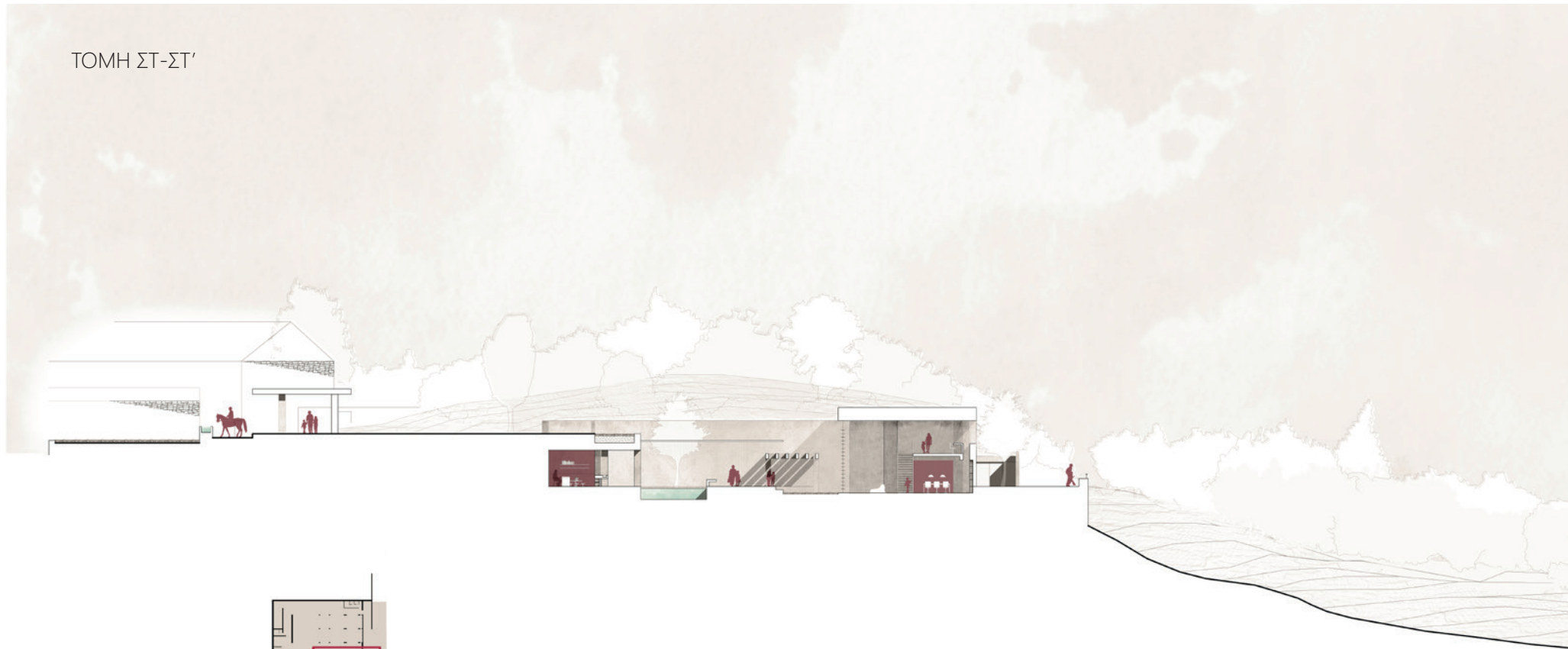

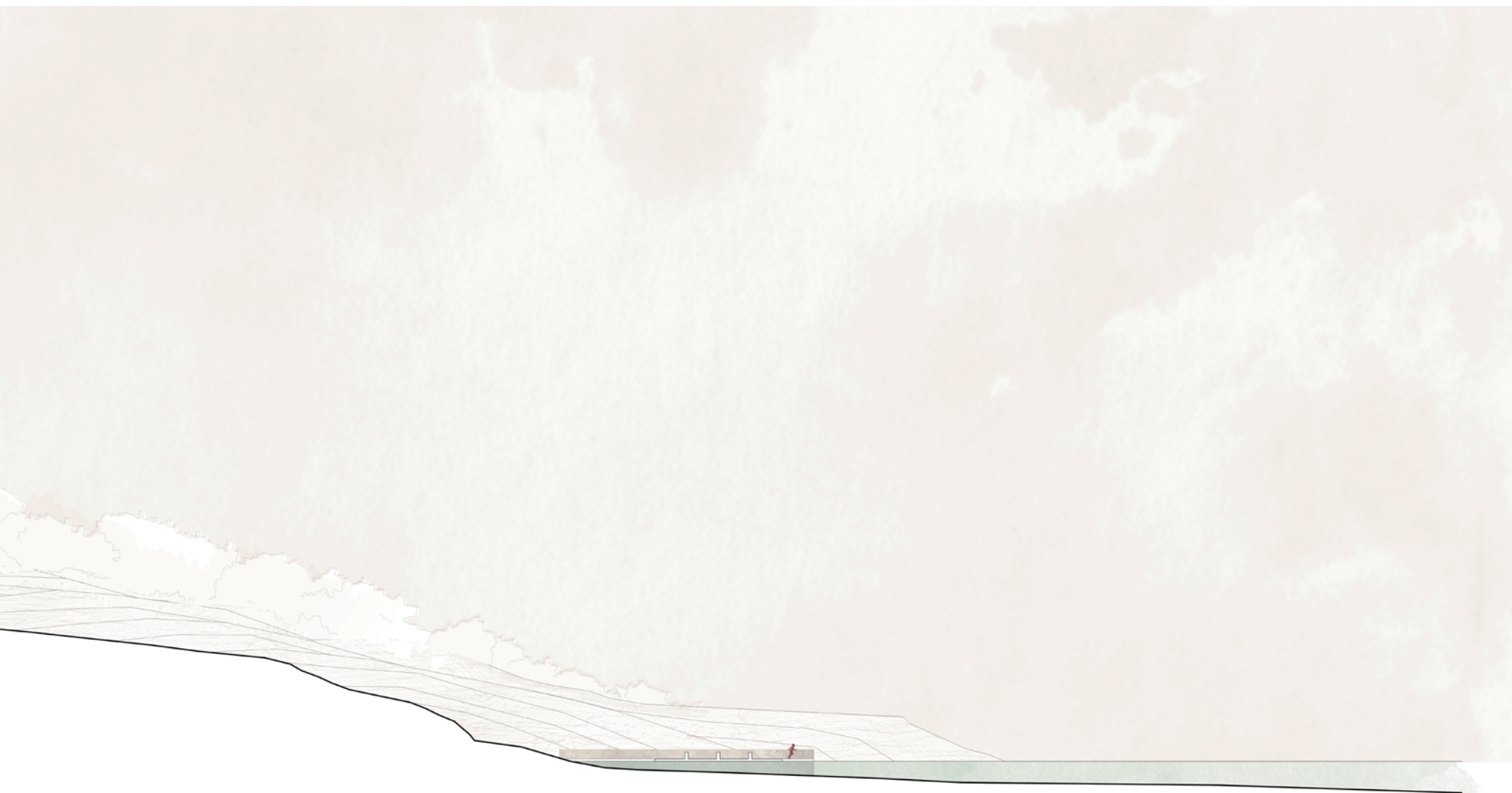
TOMH E-E'

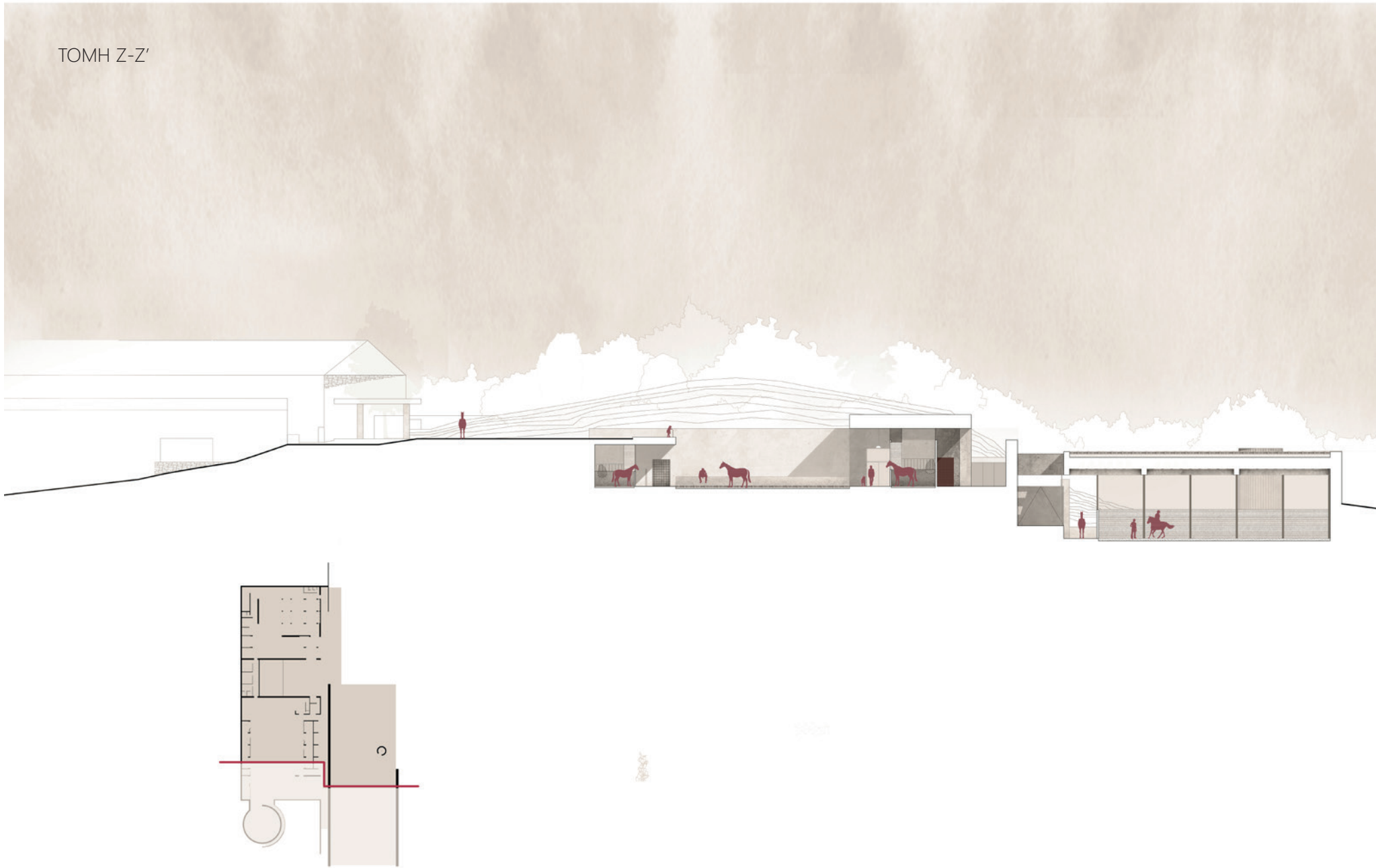
ΤΟΜΗ ΣΤ-ΣΤ'

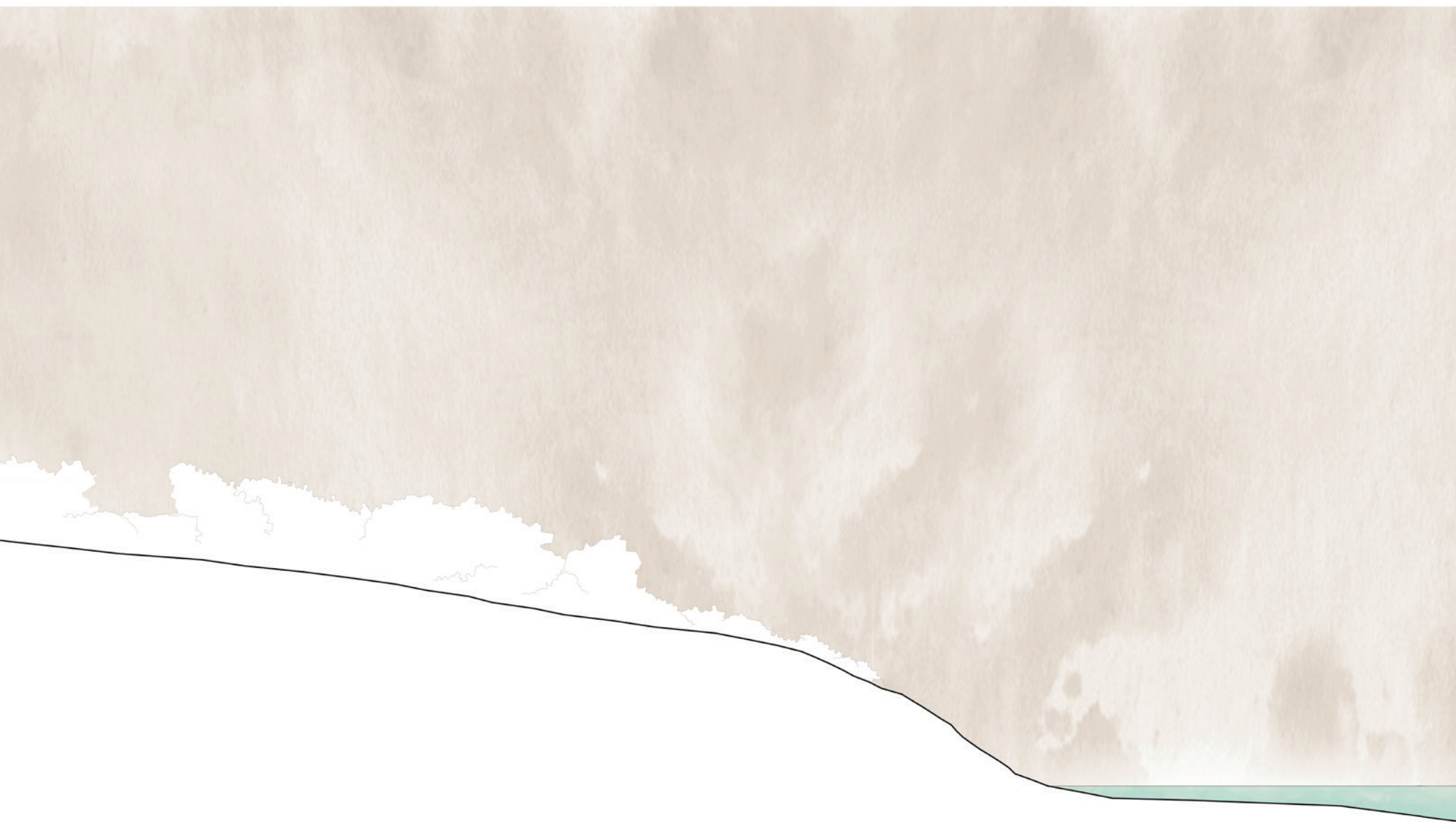

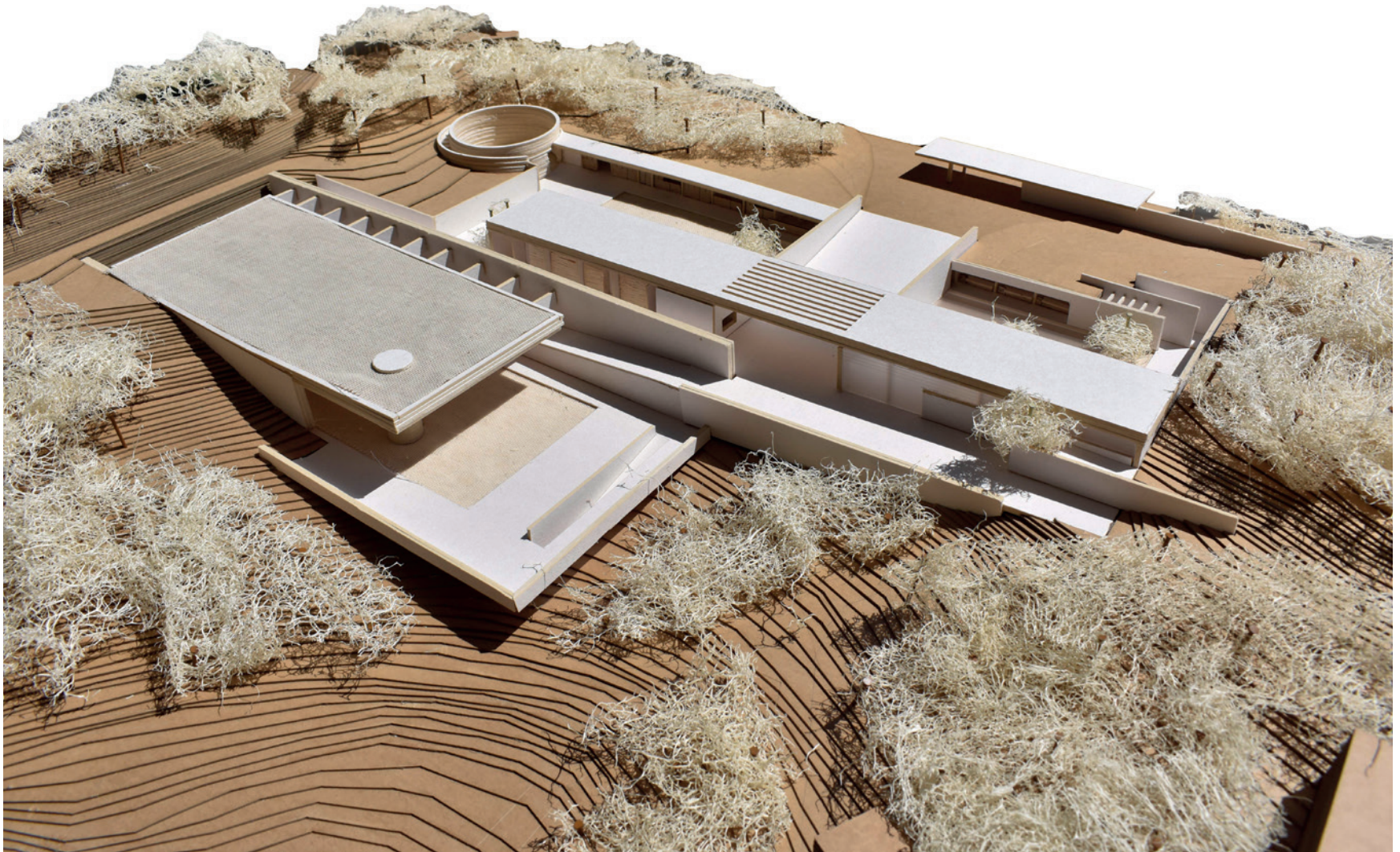

0 5 10 20

TOMH Z-Z'

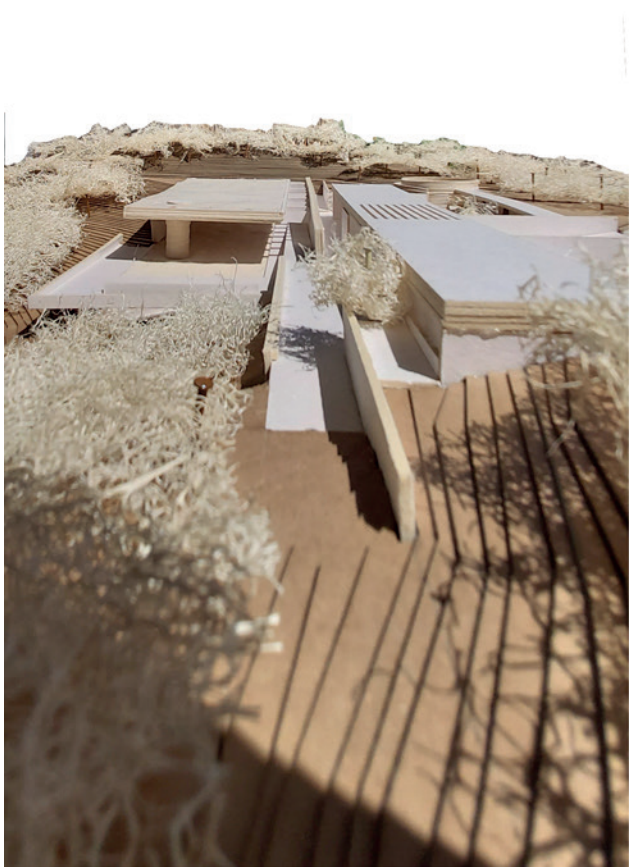

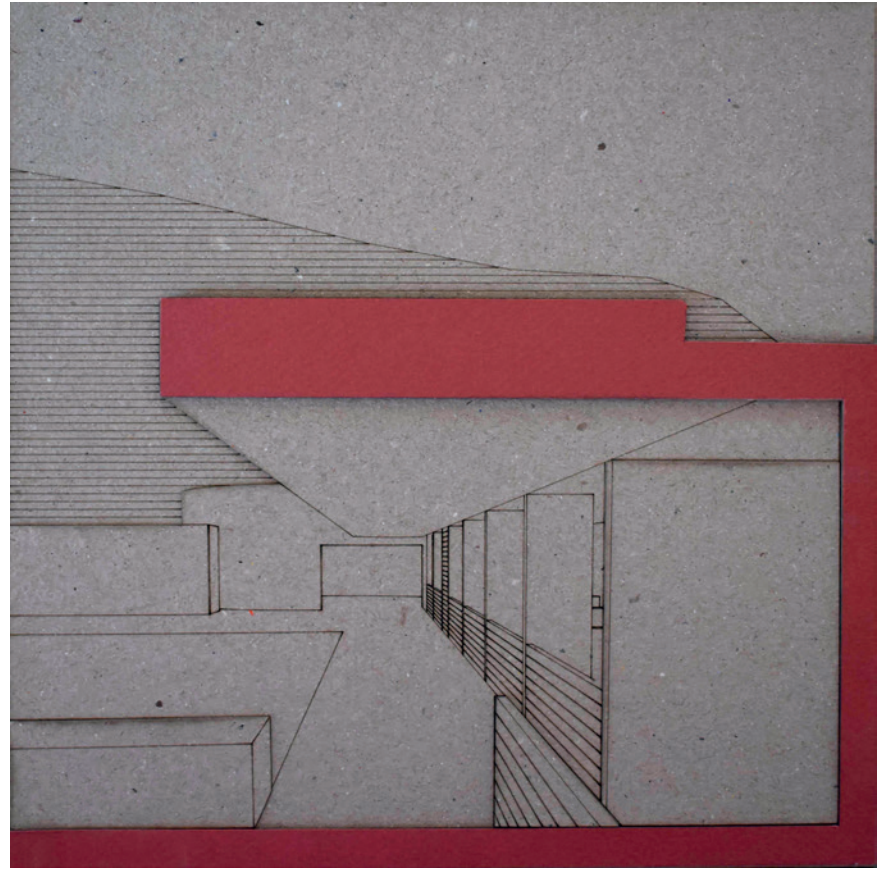
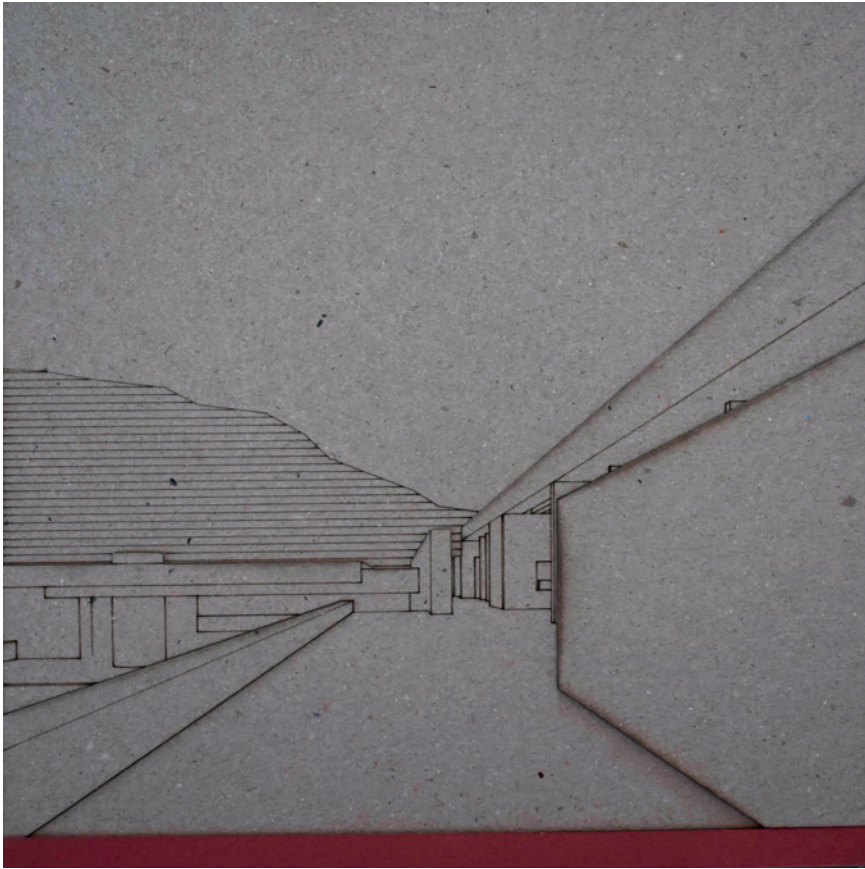

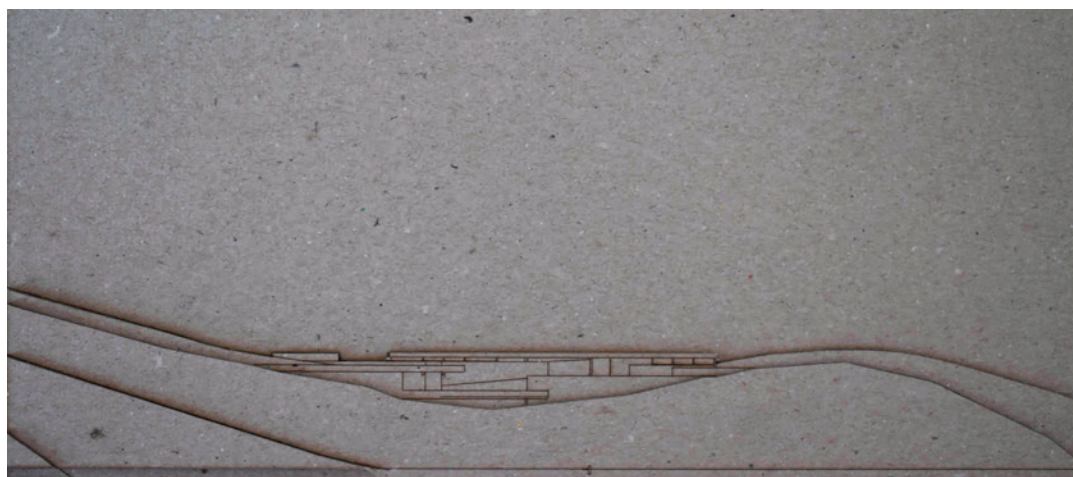
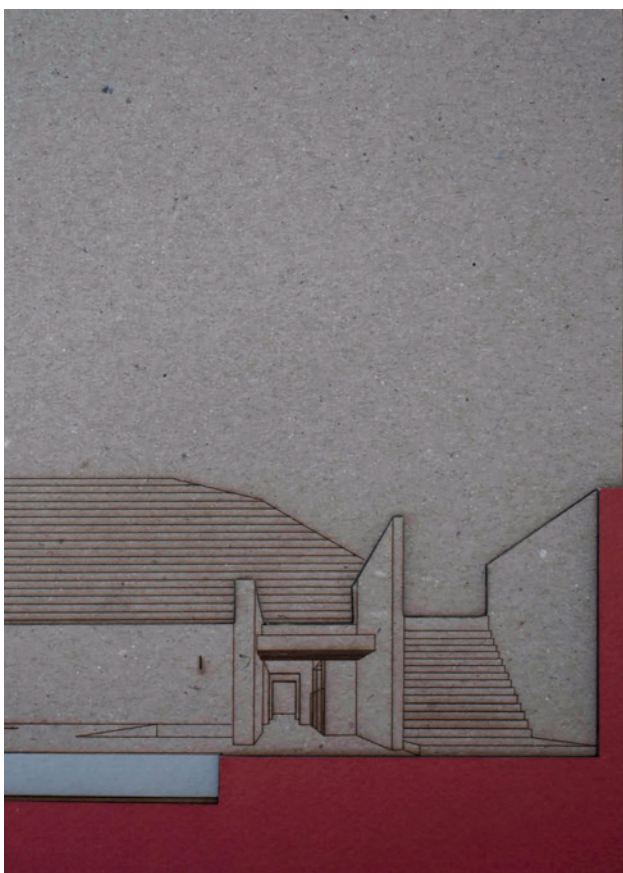

Τέλος, όταν αντικρίζει κάποιος τη σύνθεση από τη θάλασσα, το μόνο που εισπράττει ως εικόνα είναι τρεις βαθμιδωτές χαράξεις ανάμεσα στα πεύκα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Στον καθηγητή μου Πάννη Ζαχαριάδη,

γιατί ήταν πραγματικά συνοδοιπόρος σε όλο τη διαδρομή, για την ολοκλήρωση της διπλωματικής μου εργασίας. Οι γνώσεις και η εμπειρία που απέκτησα σχεδιάζοντας δίπλα του είναι ανεκτίμητες, καθώς μέσα από υπέροχες συζητήσεις, ατέρμονες και γλαφυρές περιγραφές και μέσα από τα ζητήματα και επεξηγηματικά του σκίτσα, κατάλαβα πως το «να σχεδιάζεις με αγάπη» θέλει γνώση, αντίληψη, θέληση, επιμονή και πολύ φαντασία.

Στους καθηγητές μου Κώστα Μωραΐτη και Κώστα Καραδήμα,
για τη διάθεσή τους να με βοηθήσουν και τις πάντα εύστοχες παρατηρήσεις και συμβουλές τους.

Στους φίλους μου,

Φίλιππο, Καρολίνα, Ιωάννα, Σοφία, Ραφαέλλα και Γιώργο, για όλη τη προσπάθεια, τη στήριξη, το ενδιαφέρον και την υπομονή τους να με ακούσουν, να με καταλάβουν και να καταφέρουν να με βοηθήσουν, σε όλες εκείνες τις δύσκολες στιγμές.

Ευχαριστώ τη φίλη και συμφοιτήτριά μου Όλγα, τις φίλες μου Αγγελική Κορομηλά, κοινωνική λειτουργό (στον τομέα της παιδικής προστασίας) και Μαρία Καρατζά, κοινωνιολόγο, για τις γνώσεις, τη βιβλιογραφία, τις προσωπικές απόψεις, σκέψεις και εμπειρίες που μοιράστηκαν μαζί μου, ως ειδικοί πάνω σε κοινωνικά, ανθρωπιστικά, ηθικά και πρακτικά θέματα γύρω από τους άξονες μελέτης της διπλωματικής μου εργασίας.

Επίσης, ευχαριστώ πολύ τη Ντέπη Μπαζιάνου, φιλόλογο, που με βοήθησε να βρω τον κατάλληλο τίτλο για το θέμα μου, αναλύοντάς μου την ιστορική σχέση ανθρώπου-αλόγου.

Στους ανθρώπους του ΕΟΒ (Εκκλησιαστικό Ορφανοτροφείο Βουλιαγμένης)

Στον Απόστολο Κουρουμηχάκη, Διευθυντή του ΕΟΒ, στον Αλέξανδρο Τριανταφύλλου, κοινωνικό λειτουργό και στον Μιχάλη Παπαχατζή, ψυχολόγο του ιδρύματος. Πρωτίστως, τους ευχαριστώ, για τη πάντοτε θερμή φιλοξενία τους και επιπλέον, για τη προσωπική προσπάθεια του καθενός –παρά τις δυσκολίες– να με βοηθήσει και να μοιραστεί μαζί μου συναισθήματα και εμπειρίες· ανεκτίμητη γνώση, καθώς αποκτιέται μόνο μέσα από συζητήσεις, προσωπικές ιστορίες, μνήμες και μέσα από τη περιήγηση μας στο υπέροχο αυτό φυσικό τοπίο του ΕΟΒ.

Στους ανθρώπους του ΠΙΚΠΑ Βούλας (Παράρτημα Αποθεραπείας & Αποκατάστασης Παιδιών με Αναπηρία)

Στην Ελένη Κονυδάρη, πρόεδρο του συλλόγου «Φίλων ΠΙΚΠΑ», στην Κατερίνα Μάγκα, κοινωνική λειτουργό, στις Μαίρη Πάσχου, υπεύθυνη γυμναστικής αγωγής του ιδρύματος και Χριστίνα Σαμαρτζή, εθελόντρια γυμνάστρια, του προγράμματος Young Athletes των «Special Olympics», που με δέχτηκαν στην ομάδα των εθελοντών και με βοήθησαν να βρω τον τρόπο, να διαβάσω τις ιδιαιτερότητες των παιδιών, να τις προάγω σε δυνατότητες και εν τέλη να καταφέρνω να επικοινωνώ μαζί τους, με τον δικό τους μοναδικό τρόπο.

Κυρίως όμως ευχαριστώ, όλους τους μικρούς και μεγάλους φίλους που έκανα στο ΠΙΚΠΑ. Γνώρισα απίστευτα αξιαγάπητα παιδιά, με φοβερές ικανότητες, να επικοινωνούν, να νιώθουν, να μοιράζονται, να παίζουν, να ζωγραφίζουν, να μαγειρεύουν, να αθλούνται, να χορεύουν, να γιορτάζουν, να ζουν...

Στους ανθρώπους του ιδρύματος Θεοτόκος (Ίδρυμα Προστασίας & Αποκατάστασης Παιδιών & Νέων με Νοητική Υστέρηση)

Στην Μιρέλλα Γιαννακοπούλου, Προϊσταμένη του Τμήματος Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, για τη Πρώιμη Παρέμβαση, καθώς και σε όλα τα παιδιά και τους δασκάλους, που μας φιλοξένησαν και μας περιήγησαν στο χώρο τους. Τους ευχαριστώ πολύ, γιατί μέσα από την επικοινωνία μας, τις συζητήσεις και τις εικόνες που συγκράτησα επισκεπτόμενη τις τάξεις και τα εργαστήριά τους, άντλησα σημαντικές πληροφορίες για τον τρόπο εκπαίδευσης και άσκησης των παιδιών με αναπτυξιακές δυσκολίες, αλλά και για το ιδιαίτερο ταλέντο που έχουν και εξελίσσουν πολλά παιδιά.

Στους ανθρώπους του ΣΘΙΕ (Συνδέσμου Θεραπευτικής Ιππασίας Ελλάδας)

Στην Παναγιώτα Ασημακοπούλου, φιλόλογο με εξειδίκευση σε παιδιά με αναπηρίες και στα υπόλοιπα μέλη του ΣΘΙΕ, για τη φιλοξενία και τη πληροφόρηση σχετικά με τις ανάγκες και τις δυνατότητες ανθρώπων με κινητικές και αναπτυξιακές δυσκολίες, τη σχέση που μπορούν να αναπτύξουν με τα άλογα, καθώς και τη διαδικασία της θεραπείας.

Στους ανθρώπους της Ιππόλυσης

Οι οποίοι μου έδωσαν την ευκαιρία να βιώσω τις θεραπευτικές ιδιότητες του αλόγου. Ευχαριστώ ιδιαιτέρως, τη Νίκη Μαρκογιάννη, νευρολόγο-ψυχίατρο και ιδρύτρια της Ιππόλυσης, η οποία βάση της βαθιάς γνώσης της, μου έδωσε σημαντικά στοιχεία για να μπορέσω να σχεδιάσω έναν απαιτητικό χώρο, που φιλοξενεί ανθρώπους και άλογα.

